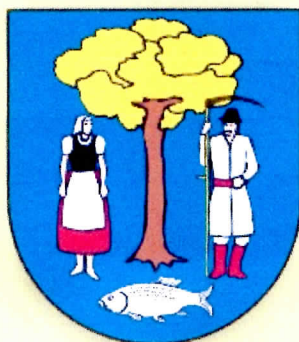

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH na lata 2014 – 2020

Gmina Chybie

SPIS TREŚCI :

I.	WPROWADZENIE	3
II.	ZGODNOŚĆ STRATEGII Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM	4
III.	SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY CHYBIE / stan na 31 grudzień 2012 r. /	7
	1. Położenie , powierzchnia Gminy Chybie	7
	2. Ludność / stan na 31 grudzień 2013 r./.....	10
	3. Podmioty gospodarcze	12
	4. Rolnictwo	12
	5. Mieszkalnictwo	13
	6. Edukacja	14
	7. Biblioteki	26
	8. Kultura	28
	9. Sport	32
	10. Organizacje pozarządowe	33
	11. Ochrona zdrowia	34
	12. Poziom bezpieczeństwa mieszkańców	39
	13. Pomoc społeczna	40
IV.	DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY CHYBIE	46
	1. Ubóstwo	46
	2. Bezrobocie	46
	3. Niepełnosprawność, choroby długotrwałe	49
	4. Starość	50
	5. Problemy opiekuńczo- wychowawcze	53
	6. Uzależnienia	54
	7. Przemoc	58
V.	PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CHYBIE NA LATA 2014 – 2020	64
	1. Działania na rzecz osób dotkniętych ubóstwem	64
	2. Działania na rzecz rodzin dotkniętych bezrobociem	65
	3. Działania na rzecz osób starych, chorych i niepełnosprawnych	67
	4. Działania na rzecz rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo- wychowawczymi	68
	5. Działania na rzecz rodzin i osób dotkniętych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków	70
	6. Działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą	71
VI.	MONITOROWANIE STRATEGII	71

I. WPROWADZENIE

Potrzeba opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika przede wszystkim z obowiązku nałożonego przepisami art. 16b ust.1 oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r poz.182, ze zm.).

W art. 2 ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna została zdefiniowana jako instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Natomiast w art. 7 cytowanej ustawy ustawodawca określa podstawy do udzielenia pomocy. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Poza ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, innymi kluczowymi aktami dla ww. Strategii są :

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375, ze zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966, ze zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. nr 164, poz.1027, ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124, ze zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, ze zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2011 r. nr 43, poz. 225, ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. nr 180 poz. 1493, ze zm.);

- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.).

Strategia jest okresowym dokumentem planistycznym i realizowana będzie w latach 2014-2020. Wybór tego okresu nie jest przypadkowy, pokrywa się on ze Strategią Rozwoju Kraju 2020, Strategią rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Przygotowany dokument został opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu, przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych i analiz, materiałów przygotowanych przez referaty Urzędu Gminy w Chybiu, jednostki organizacyjne gminy, Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, Policję, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych z założenia jest dokumentem otwartym. Przyjęte cele i działania będą podlegać wnikliwej ocenie. Pozwoli to na reagowanie na nowe, pojawiające się wyzwania i podjęcie środków zaradczych.

Koordynatorem wdrażania celów i założeń Strategii zgodnie z ustawą o Pomocy Społecznej będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu, którego pracownicy liczą na to, że opracowana strategia stworzy nową jakość w dialogu społecznym Gminy Chybie i pomoże w rozwiązywaniu problemów społecznych.

II. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM

Na szczeblu ogólnokrajowym dokumentami strategicznymi mającymi na celu zapewnić realizację celów związanych z redukcją ubóstwa i wykluczenia społecznego są:

1. Zgodność ze strategiami europejskimi.

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej rozwiązania systemowe w zakresie pomocy społecznej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnot, wyznaczana głównie poprzez różnorodne strategie i fundusze europejskie.

Strategia „Europa 2020” jest nowym, długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej (UE), który zastąpił realizowaną od 2000 r., zmodyfikowaną pięć lat później, Strategię Lizbońską.

Strategia „Europa 2020” została przyjęta przez Radę Europy w czerwcu 2010 r., a podstawowymi instrumentami realizacji celów strategii „Europa 2020” są opracowywane przez państwa członkowskie UE Krajowe Programy Reform oraz przygotowywane inicjatywy przewodnie, realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych.

2. przyjęta 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów - **Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo** - która jest główną strategią rozwojową w średnim horyzoncie czasowym, niezbędnym by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Celem głównym Strategii Rozwoju Kraju 2020, jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

3. przyjęta 18 czerwca 2013 r. przez Radę Ministrów - **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.**

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia,
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej,
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

4. przyjęta 26 marca 2013 r. przez Radę Ministrów - **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.**

W SRKS 2020 wskazano na kluczowe znaczenie jakości kapitału społecznego jako istotnego czynnika rozwoju kraju. Podnoszenie jakości kapitału społecznego, przekładające się praktycznie na wszystkie obszary ludzkiego działania, oznacza przede wszystkim wzmacnianie wzajemnego zaufania obywateli, zdolności do mobilizacji i łączenia zasobów. Ważnym aspektem projektowanych działań będzie rozwój kreatywności oraz wzmacniania woli współpracy i porozumienia w osiąganiu wspólnych celów. Wyodrębniono cztery obszary kluczowe, w których niezbędna będzie interwencja państwa realizowana w partnerskim współdziałaniu z obywatelami:

- postawy i kompetencje społeczne,
- współdziałanie i partycypacja społeczna,
- komunikacja społeczna,
- kultura i aktywność.

Na szczeblu województwa w opracowanej „**Strategii Polityki Społecznej Woj. Śląskiego na lata 2006-2020**”, gdzie za cel główny uznano: „Poprawę warunków i jakości życia mieszkańców województwa śląskiego” władze województwa określiły następujące cele strategiczne:

1. Wzmocnienie polityki prorodzinnej
2. Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży
3. Wspieranie ludzi starszych w pełnieniu ról społecznych
4. Wzmacnianie równych szans osób niepełnosprawnych
5. Wspieranie działań na rzecz profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych
6. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
7. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego

Na szczeblu powiatu opracowana została **Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie cieszyńskim do 2020 r.**, która jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego, którego celem jest identyfikacja problemów, barier i zagrożeń oraz wskazanie możliwości wykorzystania wszystkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym. Ponadto w swych założeniach odwołuje się i dopełnia diagnozę problemów społecznych, zidentyfikowanych w Strategii Rozwoju Śląska Cieszyńskiego na lata 2001-2016 oraz w Gminnych Strategiach Rozwiązywania Problemów Społecznych, poprzez wskazanie głównych kierunków działań oraz obszarów problemowych w sferze polityki społecznej.

Strategia Rozwoju Gminy Chybie

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chybie na lata 2014 – 2020 wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Gminy Chybie 2002 – 2014.

III. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY CHYBIE

/ stan na 31 grudzień 2012 r. /

1. POŁOŻENIE

Gmina Chybie leży w południowej części województwa śląskiego na północno-wschodnim skraju powiatu cieszyńskiego w zakolu górnej Wisły. Graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi :

- od północy, poprzez Zbiornik Goczałkowicki z Gminą Goczałkowice Zdrój,
- od zachodu z Gminą Strumień,
- od wschodu z Gminą Czechowice – Dziedzice,
- od południowego wschodu i południa z Gminą Jasienica oraz Gminą Skoczów.

Cały obszar gminy leży w kotlinie Oświęcimskiej, a średnia wysokość terenu wynosi 254 m n.p.m.

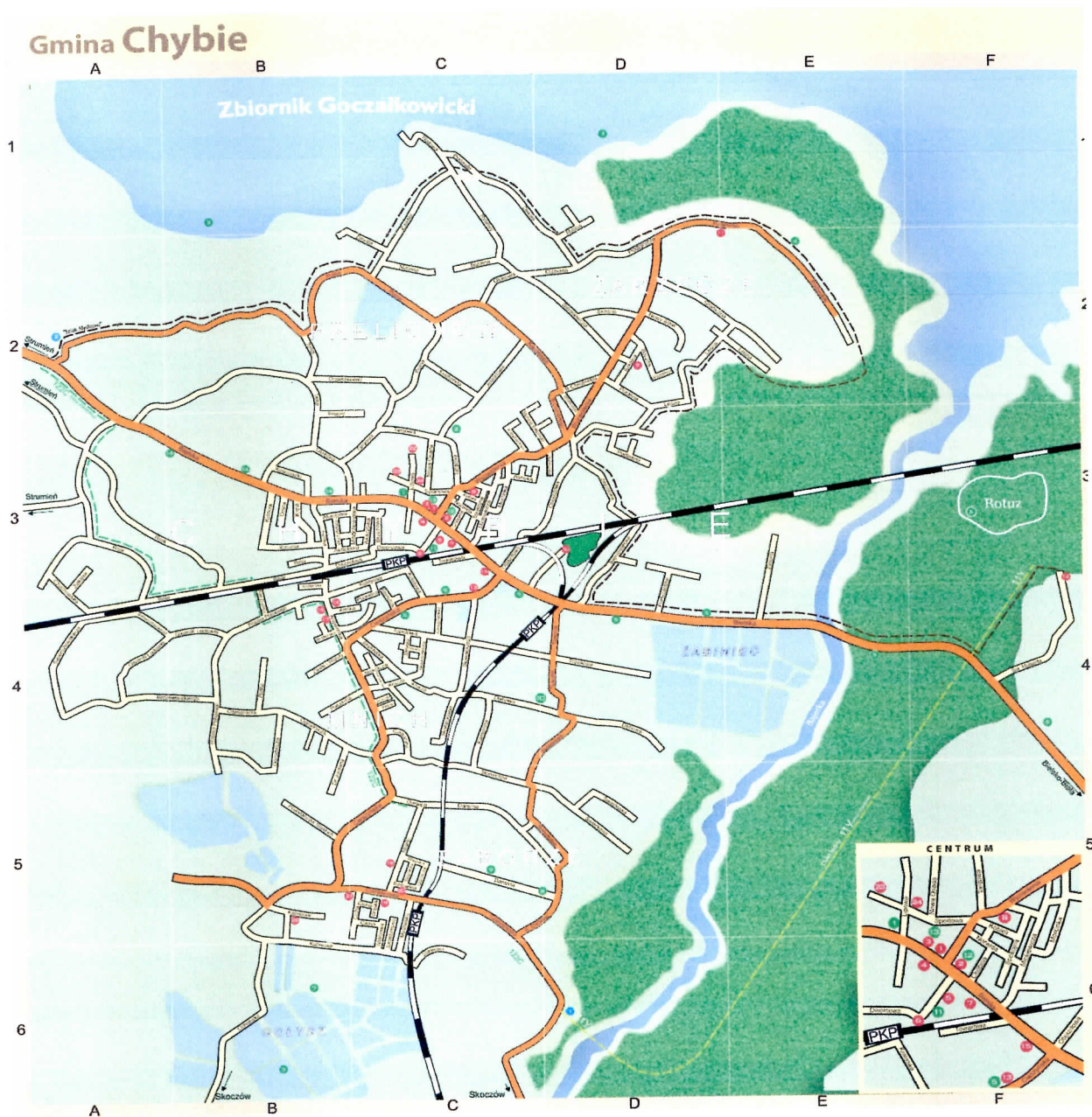
MAPA OBRAZUJĄCA POŁOŻENIE GMINY CHYBIE NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Źródło : Urząd Gminy Chybie

Urbanistycznie układ osadniczy koncentruje się wzdłuż ciągów komunikacyjnych, szczególnie na północ i południe od linii kolejowej Katowice - Zebrzydowice (granica państwa) oraz po obu stronach drogi powiatowej Strumień - Jasienica. Obszary zwartej zabudowy występują również wzdłuż dróg prowadzących z centrum Chybia do sołectw. Na pozostałym terenie zabudowa ma charakter rozproszony.

MAPA GMINY CHYBIE

Źródło : Urząd Gminy Chybie

Gmina Chybie zajmuje powierzchnię 3180 ha, tj. obszar 32 km². W skład Gminy wchodzi sołectwa Chybie, Mnich, Zaborze, Frelichów i Zarzecze. Powierzchnia terenu gminy w rozbiu na sołectwa przedstawia się następująco:

Miejscowości wchodzące w skład Gminy	Powierzchnia terenu gminy 3.180 ha w tym :	% udział powierzchni sołectwa
CHYBIE	1.122	35,3
FRELICHÓW	294	9,2
MNICH	835	26,3
ZABORZE	592	18,6
ZARZECZE	337	10,6

Źródło : Urząd Gminy Chybie

2. LUDNOŚĆ

W rozwoju demograficznym Gminy Chybie występuje charakterystyczny dla Polski trend polegający na okresowym przyroście lub ubytku liczby ludności, co jest wynikiem tzw. wyżów i niżów demograficznych. Zjawiska te mają istotny wpływ np. na planowanie potrzeb w usługach publicznych, oświacie i wychowaniu, pomocy społecznej, ochronie zdrowia oraz na rynek pracy.

Struktura i dynamika ludności Gminy Chybie w latach 2010, 2011, 2012 i 2013

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
<i>Ogółem ludność :</i>	9362	9397	9500	9542
<i>w tym mężczyzn :</i>	4587 (49%)	4625 (49,22%)	4681 (49,27%)	4692 (49,17%)

w tym kobiet :	4775 (51%)	4772 (50,78%)	4819 (50,73%)	4850 (50,83%)
----------------	---------------	------------------	------------------	------------------

Źródło : Urząd Gminy Chybie

Ludność Gminy Chybie w poszczególnych sołectwach według płci – stan na 31 grudzień 2013 r.

Sołectwo	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Chybie	3918	1940	1978
Frelichów	634	323	311
Mnich	3625	1750	1875
Zaborze	1057	529	528
Zarzeczce	308	150	158

Źródło: Urząd Gminy Chybie

Ludność gminy wg ekonomicznych grup wieku stan na 31 grudzień 2013 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
OGÓŁEM LUDNOŚĆ	9542	4692	4850
W wieku przedprodukcyjnym / 0-17 lat /	2008	1060	948
W wieku produkcyjnym / mężczyźni 18-64 lata kobiety 18-59 lat /	6069	3198	2871
W wieku poprodukcyjnym / mężczyźni 65 i więcej, kobiety 60 i więcej /	1465	434	1031
Ilość osób w wieku produkcyjnym przypadająca na ilość osób w wieku nieprodukcyjnym	1,75	2,14	1,45

Źródło: Urząd Gminy Chybie

3. PODMIOTY GOSPODARCZE

Podmioty gospodarcze z podziałem na formy działalności stan na 31 grudzień 2012 r.

Podmioty gospodarcze	Liczba	% z ogółu
Handel	121	32,3
Usługi budowlane	64	17,1
Przetwórstwo przemysłowe	36	9,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	27	7,2
Pozostała działalność usługowa	21	5,6
Opieka zdrowotna	20	5,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19	5,1
Usługi transportowe	19	5,1
Gastronomia	13	3,4
Inne	35	9,3
Ogółem	375	100,0 %

Źródło: Urząd Gminy Chybie

4. ROLNICTWO

Z informacji otrzymanych z Urzędu Gminy w Chybiu wynika, że na terenie Gminy Chybie dominują gospodarstwa rolne o powierzchni do 2 ha.

Grupy użytków rolnych na terenie gminy Chybie stan na 31 grudzień 2012 r.

Grupy użytkowe	Liczba gospodarstw	% ogółu
Ogółem	407	100 %

do 1 ha	52	12,77
od 1,01 ha do 2 ha	211	51,84
od 2,01 ha do 5 ha	105	25,80
od 5,01 ha do 10 ha	31	7,62
od 10,01 ha do 15 ha	6	1,47
od 15,01 ha do 30 ha	1	0,25
Powyżej 100 ha	1	0,25

Źródło: Urząd Gminy Chybie

5. MIESZKALNICTWO – stan na 31 grudzień 2012 r.

Gmina Chybie to gmina wiejska, na terenie której dominuje zabudowa budynków jednorodzinnych. Wielkość zasobów mieszkaniowych stanowi własność:

a) Gminy Chybie - ilość mieszkań ogółem -	40 mieszkania
w tym :	
• mieszkania komunalne	33 mieszkania
• mieszkania socjalne	7 mieszkań
b) Wspólnota mieszkaniowa „Stokrotka ”	16 mieszkań
c) Wspólnota mieszkaniowa „Zgoda ”	153 mieszkania
d) Wspólnota mieszkaniowa „Willa”	8 mieszkań
d) Administracja Mienia Niezagospodarowanego w Mikołowie	13 budynków mieszkalnych
e) budownictwo indywidualne	2099 budynków mieszkalnych
w tym w sołectwach :	
Chybie - 883, Mnich - 775, Zaborze – 222, Frelichów – 139, Zarzecze – 80.	

(źródło : Urząd Gminy Chybie, wspólnoty mieszkaniowe)

6. EDUKACJA – stan na 31 grudzień 2012 r.

Wykaz szkół i przedszkoli w Gminie Chybie:

1. Gimnazjum w Chybiu
2. Gimnazjum w Mnichu
3. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Chybiu
4. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Ludwika Kobieli w Chybiu
5. Szkoła Podstawowa im. Pawła Kojzara w Mnichu
6. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Zaborzu
7. Przedszkole Publiczne w Chybiu
8. Przedszkole Publiczne w Mnichu
9. Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Dworek”

Gimnazja

Nazwa szkoły	Liczba uczniów Rok szkolny 2011/2012	Liczba oddziałów Rok szkolny 2011/2012	Liczba faktycznie realizowanych godzin w jednostce Rok szkolny 2011/2012
Gimnazjum w Chybiu	152	7	297,50
Gimnazjum w Mnichu	156	7	277,50

Źródło: Urząd Gminy Chybie

Szkoły podstawowe

Nazwa szkoły	Liczba uczniów Rok szkolny 2011/2012	Liczba oddziałów Rok szkolny 2011/2012	Liczba faktycznie realizowanych godzin w jednostce Rok szkolny 2011/2012
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Chybiu	250	11	394,50
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. L. Kobieli w Chybiu	102	6	280,50
Szkoła Podstawowa im. P. Koszara w Mnichu	198	10	335,50
Szkoła Podstawowa im. K. Miarki w Zaborzu	86	6	206,00

Źródło : Urząd Gminy Chybie

Przedszkola

Nazwa przedszkola	Liczba uczniów Rok szkolny 2011/2012	Liczba oddziałów Rok szkolny 2011/2012	Liczba faktycznie realizowanych godzin w jednostce Rok szkolny 2011/2012
Przedszkole Publiczne w Chybiu	150	6	234
Przedszkole Publiczne w Mnichu	91	4	149
Przedszkole Publiczne w Zaborzu	45	2	80

Źródło : Urząd Gminy Chybie

Podsumowanie

	Liczba uczniów Rok szkolny 2011/2012	Liczba oddziałów Rok szkolny 2011/2012	Liczba faktycznie realizowanych godzin w jednostce Rok szkolny 2011/2012
Razem:	1.230	59	2.254,50

Źródło : Urząd Gminy Chybie

Informacje szczegółowe w zakresie Edukacji w Gminie Chybie :

Przedszkole Publiczne w Chybiu **rok szkolny 2011/2012**

1. Liczba dzieci, ilość i liczebność oddziałów.

	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
Oddział I – czterolatki	1	26
Oddział II – pięciolatki i sześciolatki	1	26

Oddział III – czterolatki i pięciolatki	1	26
Oddział IV – pięciolatki	1	26
Oddział V – trzylatki	1	23
Oddział VI – czterolatki, pięciolatki i sześciolatki	1	23
Razem:	6	150

2. Struktura zatrudnienia.

Nauczyciele:

L.p.	Stanowisko i stopień awansu zawodowego	Liczba osób	Wymiar etatu
1.	Nauczyciel dyplomowany	4	4
2.	Nauczyciel mianowany	3	2,16
3.	Nauczyciel kontraktowy	3	3
4.	Nauczyciel stażysta	1	0,18
Razem:		11	9,34

Pracownicy administracji:

L.p.	Stanowisko	Liczba osób	Wymiar etatu
1.	Sekretarka	1	0,5
2.	Główny księgowy	1	0,5
Razem		2	1

L.p.	Stanowisko	Liczba osób	Wymiar etatu
1.	Kucharz	1	1
2.	Pomoc kuchenna	2	2
3.	Intendent	1	1
4.	Woźna oddziałowa	5	3,5
5.	Konserwator	1	1
6.	Pomoc nauczyciela	1	1
Razem		11	9,5

3. Liczba przyznanych godzin rewalidacyjnych i nauczania indywidualnego – **4 godziny**.

4. Zajęcia dodatkowe.

Dzieci w tym roku szkolnym licznie uczestniczyły w **zajęciach dodatkowych**, tj.:

- **rytmika** – zajęcia odbywają się raz lub dwa razy w tygodniu w zależności od grupy wiekowej. W roku szkolnym 2011/2012 uczestniczyło w zajęciach **124 dzieci**.
- **język angielski** - zajęcia prowadzone są dwa razy w tygodniu dla każdej grupy wiekowej. W roku szkolnym 2011/2012 uczestniczyło w zajęciach **101 dzieci**.

5. Zajęcia w czasie wakacji.

Dyżur wakacyjny dla wszystkich dzieci gminy Chybie od 02.07.2012 r. - 13.07.2012 r.

6. Uczestnictwo dzieci w konkursach.

- udział dzieci w imprezach i konkursach środowiskowych – „**Młoda Gwiazda**”, przeglądzie grup przedszkolnych „**Zielone Przedszkole**”,
- udział przedszkola w akcji: „**Cała Polska czyta dzieciom**”,
- udział dzieci w konkursach plastycznych (m. in. „Mój Brzechwa”, „Kolorowa Europa”, „Nowe oblicze Dinusia” organizowanych przez Kuratorium Oświaty, Państwową Inspekcję Sanitarną w Cieszynie, GOK, Młodzieżowy Dom Kultury w Krakowie, Prywatną Szkołę im. Stanisława Wyspiańskiego w Bielsku-Białej, organizacje ekologiczne, urzędy miast,
- placówka zorganizowała międzyprzedszkolny konkurs plastyczny pt. „Kubusiowi przyjaciele”, konkurs dla rodziców na oryginalny stroik bożonarodzeniowy, konkurs dla dzieci na palmę wielkanocną, konkurs na wiersz lub piosenkę promującą zdrowy styl życia, konkurs dla dzieci i rodziców nt. bezpieczeństwa dzieci,
- udział dzieci (Zespół Fantazja) w konkursie Przeglądu Pieśni Patriotycznej,
- udział placówki w Przedszkolnym Programie Edukacji Antytytoniowej pt. „**Czyste powietrze Wokół Nas**” zorganizowanym przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Cieszynie,
- udział przedszkola w ogólnopolskim programie edukacyjny „**Kubusiowi Przyjaciele Natury**”.

7. Podejmowane przez placówkę inicjatywy dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze.

W roku szkolnym 2011/2012 badanym zakresem działalności dydaktycznej był: „Jestem bezpieczny – kształtowanie właściwych zachowań, wobec zagrożeń wynikających ze środowiska”. Zrealizowano:

- promowanie zdrowego stylu życia poprzez wzbudzanie zamiłowania do sprawności ruchowej,
- poznanie przez dzieci rodzajów zagrożeń wynikających z życia w danym środowisku, radzenia sobie z zagrożeniami,
- wdrażanie do dbania o bezpieczeństwo swoje i innych.

Badany obszar: w zakresie funkcjonowania przedszkola w środowisku lokalnym - załączono raport z ewaluacji wewnętrznej.

W ramach współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Skoczowie placówka zorganizowała konsultacje z logopedą i psychologiem oraz dla dzieci 5 i 6 letnich zostało przeprowadzone przesiewowe badanie słuchu przy wykorzystaniu programu komputerowego „Słyszę 2009” – ogółem przebadano 60 dzieci.

8. Wysokość wydatkowanych środków finansowych.

W roku szkolnym 2011/2012 wydatkowano:

- na zakup pomocy dydaktycznych, książek, zabawek, gier edukacyjnych kwotę **4.351,81 zł**,
- na remonty kwotę **16.531,34 zł**, w tym na:
 - wykonanie remontu tarasu znajdującego się na parterze budynku przedszkola – 13.168,22 zł (koszt remontu wraz z nadzorem robót),
 - malowanie powłok ściennych podłogi i parapetów wewnętrznych w pralni przedszkola – 314,65 zł (tj. koszt materiałów użytych do remontu przez konserwatora),
 - malowanie kancelarii dyrektora, sekretariatu, pomieszczenia głównej księgowej wraz z przesunięciem grzejnika – 557,52 zł (tj. koszt materiałów użytych do remontu przez konserwatora),
 - częściową wymianę oświetlenia na podstawie protokołu pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia w budynku przedszkola, w którym stwierdzono niedoświetlenie zgodnie z normami – 2.266,34 zł (tj. koszt wymiany + zakupiony materiał),
 - malowanie ściany w sali dzieci trzyletnich, korytarza i płotu od ulicy Bielskiej – 148,40 zł (tj. koszt materiałów użytych do remontu przez konserwatora),
 - wykonanie nawiewu w piwnicy przedszkola – 76,21 (tj. koszt materiałów użytych do remontu przez konserwatora).

Przedszkole Publiczne w Mniechu
rok szkolny 2011/2012

Liczba dzieci, liczba i liczebność oddziałów.

	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
Oddział I – czterolatki, pięciolatki i sześciolatki	1	17
Oddział II – trzylatki i czterolatki	1	23
Oddział III – pięciolatki i sześciolatki	1	26
Oddział IV – pięciolatki i sześciolatki	1	25
Razem:	4	91

Struktura zatrudnienia.

Nauczyciele:

L.p.	Stanowisko i stopień awansu zawodowego	Liczba osób	Wymiar etatu
1.	Nauczyciel dyplomowany	2	2
2.	Nauczyciel mianowany	2	1,1
3.	Nauczyciel kontraktowy	2	2
4.	Nauczyciel stażysta	2	0,22
Razem:		8	5,32

Pracownicy administracji:

L.p.	Stanowisko	Liczba osób	Wymiar etatu
1.	Sekretarka	1	0,5
2.	Główna księgowa	1	0,5
Razem		2	1

Pracownicy obsługi:

L.p.	Stanowisko	Liczba osób	Wymiar etatu
1.	Kucharka	1	1
2.	Intendent/pomoc kuchenna	1	1
3.	Pomoc kuchenna	1	0,5
4.	Woźna oddziałowa	2	2
5.	Konserwator	1	0,5
6.	Pomoc nauczyciela	1	0,5
Razem		7	5,5

Liczba przyznanych godzin rewalidacyjnych – **4 godziny**.

Liczba przyznanych zajęć o charakterze terapeutycznym - **2 godziny**.

Zajęcia dodatkowe:

Dzieci w tym roku szkolnym licznie uczestniczyły **w zajęciach dodatkowych, tj.:**

- **rytmika** – zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu w każdej grupie wiekowej. W roku szkolnym 2011/2012 uczestniczyło w zajęciach **68 dzieci**.
- **język angielski** - zajęcia prowadzone są dwa razy w tygodniu dla każdej grupy wiekowej. W roku szkolnym 2011/2012 uczestniczyło w zajęciach **68 dzieci**.

Zajęcia w czasie wakacji:

Dyżur wakacyjny dla wszystkich dzieci gminy Chybie od 30.07.2012 r. - 10.08.2012 r.

Uczestnictwo dzieci w konkursach.

- udział w Przeglądzie Pieśni Patriotycznej,
- udział przedszkola w programie „**Kubusiowi przyjaciele natury**”, wszystkie dzieci z przedszkola otrzymały CERTYFIKAT potwierdzający przyznanie tego tytułu,
- udział dzieci w imprezach i konkursach środowiskowych – „**Młoda Gwiazda**”, przeglądzie grup przedszkolnych „**Zielone Przedszkole**”,
- udział dzieci w konkursach plastycznych (m. in. „Kubusiowi przyjaciele”, „Nowe oblicze Dinusia” organizowanych przez Kuratorium Oświaty, Państwową Inspekcję Sanitarną w Cieszynie, GOK, organizacje ekologiczne, urzędy miast,
- placówka była organizatorem konkursu recytatorskiego pt. „Po naszymu czyli po Śląsku” oraz konkursu na palmę wielkanocną,
- udział placówki w Przedszkolnym Programie Edukacji Antytytoniowej pt. „**Czyste powietrze Wokół Nas**” zorganizowanym przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Cieszynie.

Podjęmowane przez placówkę inicjatywy dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze.

W roku szkolnym 2011/2012 placówka realizowała Program Edukacji Regionalnej „Nasza Mała Ojczyzna”. Zrealizowano:

- zapoznanie dzieci z historią rodziny, przedszkola, miejscowości,
- rozwijanie właściwych postaw moralnych, szacunku i tolerancji wobec innych ludzi, ich pracy, dorobku,
- aktywizacja dzieci w procesie zdobywania wiedzy na temat najbliższego środowiska,
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych umożliwiających wykorzystanie zdobytych i opanowanych wiadomości i umiejętności,
- kształtowanie więzi emocjonalnych z przyrodą, wrażliwości na jej piękno.

Załączono Program Edukacji Regionalnej na rok szkolny 2011/2012.

Wysokość wydatkowanych środków finansowych.

W roku szkolnym 2011/2012 wydatkowano:

- na zakup pomocy dydaktycznych, książek, zabawek, gier edukacyjnych kwotę **3.712,58 zł**.
- na remonty kwotę **5.280,75 zł**, w tym na:
 - adaptacja pomieszczenia gospodarczego na szatnie dla dzieci 3 letnich – 641,03 zł (tj. koszt materiałów użytych przez konserwatora),

- przebudowa instalacji elektrycznej zasilania budynku przedszkola – 4.595,53 zł (tj. koszt przebudowy + zakupiony materiał),
- malowanie ściany w jadalni oddziału III – 44,19 zł (tj. koszt materiałów użytych do remontu przez konserwatora),

Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Dworek”

rok szkolny 2012/2013

Program edukacyjno-wychowawczy przedszkola

1. Zadaniem przedszkola jest przyjęcie programu, który zapewni dzieciom bezpieczeństwo, prawidłowy, zrównoważony rozwój, atrakcyjny i radosny pobyt w przedszkolu.

Celem natomiast – wspomaganie rodziny w doskonaleniu osobowości i rozwoju dziecka na każdym etapie, ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania do podjęcia nauki w szkole. Przedszkole w roku 2012/2013 kontynuuje koncepcję pracy pn. „Mały człowiek duży szacunek”.

2. Placówka mieści się w dwóch obiektach, od września jeden będzie rozbudowywany. Placówka czynna jest cały rok kalendarzowy, bez przerw wakacyjnych. Organ prowadzący ma prawo wprowadzić przerwę, jeśli uzna taką konieczność.

Przedszkole czynne jest od 7.00 do 17.00 lub dłużej wg potrzeb rodziców, w tym zajęcia opiekuńcze odbywają się w godzinach od 7.00-8.00. Przedszkole organizuje zajęcia na dwie zmiany, jeśli zachodzi taka potrzeba. Realizacja programu od 8.00-13.00 I zmiana, 12.00-17.00 druga zmiana.

Zgodnie z tegorocznymi deklaracjami rodziców do końca roku szkolnego tj. do sierpnia 2012 r. przedszkole czynne będzie do 17.00, w tym w pierwszej i ostatniej godzinie przedszkole zapewnia zajęcia opiekuńcze. Przedszkole prowadzi dożywianie dzieci na życzenie rodziców.

3. W roku szkolnym 2012/2013 przyjęto dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat, w tym dzieci niepełnosprawne. Liczba dzieci w grupie zależy od danej godziny w ciągu dnia, ze względu na dużą elastyczność organizacyjną i różnorodność godzin przyprowadzania i odbierania dzieci przez rodziców. Zajęcia edukacyjne programowe odbywają się w grupach oraz indywidualnie w ciągu dnia. W przypadku grup mieszanych każda grupa wiekowa ma odrębny program edukacyjny dostosowany do wieku i możliwości dziecka. Przedszkole w obszarze edukacji przedszkolnej posługuje się kartami pracy 3,4,5,6 - latka WSIP.

PRIORYTETY na 2012/2013

Zostały opracowane na podstawie:

1. Podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2012/2013 tj. ogłoszone przez Ministra Edukacji Narodowej oraz podstawy programowej wychowania przedszkolnego.
2. Wniosków z dotychczasowej pracy przedszkola, szczególnie wyników diagnozy 5,6 latków wskaźnikami SGS, wniosków z nadzoru pedagogicznego, wewnętrznego
3. Aktualnych potrzeb i zadań placówki.
4. Statutu Przedszkola
5. Wytocznych organów: nadzorującego i prowadzącego.

PRIORYTET 1

Zachowanie zalecanych proporcji zagospodarowania czasu przebywania dziecka w przedszkolu przyjmując zapisy nowego rozporządzenia MEN w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Przyjmując, że przedszkole czynne jest średnio 10 godzin dziennie, a zajęcia wynikające z podstaw programowych obejmują 5 godzin dziennie, w tym dydaktyczne **30-45 minut** w sześć i pięciolatkach, **10 -15 minut** w trzy, czteroletkach ustalono, co następuje:

- 2 godziny dziennie przeznaczyć na zabawę swobodną dzieci (godziny poranne i popołudniowe) na swobodną zabawę dzieci przy niewielkim udziale nauczyciela. Nauczyciel obserwuje zabawę i analizuje kreatywność i pomysły dzieci w danym dniu wykorzystując ich „podpowiedzi” w pracy kierowanej.

- Co najmniej 2 godziny dziennie, a w przypadku maluchów i średniaków ponad 2 godziny dziennie przeznaczyć na zabawy w ogrodzie przedszkolnym, wycieczki po okolicy, wycieczki przyrodnicze uwzględniając w tym czasie zajęcia ruchowe, zabawy w kole, tory przeszkód itd.
- Najwyżej 2 godziny dziennie przeznaczyć na zajęcia dydaktyczne przez zabawę, realizując przyjęty program Wesołe przedszkole, ABC sześciolatek WSiP, Pozostały czas przeznaczyć na czynności organizacyjne, zajęcia dodatkowe, w naszym przypadku j. angielski, zajęcia artystyczne, wyjazdy na wycieczki, rytmikę itp.

WYNIK – zrealizowanie zadań MEN i KO

PRIORYTET 2

Wdrożenie własnych programów opiekuńczo-wychowawczych, terapeutycznych, artystycznych, językowych, projektów humanistycznych itp., których realizacja następuje w ciągu dnia poza godzinami tzw. programowymi. Między innymi realizuje się:

„Ogród Sztuk” – kontynuacja autorskiego programu zajęć twórczych w godzinach popołudniowych,
„ISADORA” program z obszaru umuzykalniania z językiem włoskim

„Program wychowania przyrodniczo-ekologiczno-zdrowotnego „Mali Badacze” – zajęcia kreujące szacunek dla przyrody, zdrowia własnego i innych, w tym założenie laboratorium przedszkolnego we współpracy ze Stowarzyszeniem lokalnym „EKO”- wspólne warsztaty i wycieczki ekologiczne

„Co może mały człowiek?” – indywidualne i grupowe zajęcia terapeutyczne dla dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych.

„Aktywna Mama, aktywny Tata” i „Babcia potrafi...” – program skierowany do rodziców i dzieci w formie sesji warsztatowych organizowanych w czasie zebrań rodziców oraz w czasie wakacji

WYNIK – oferta usług przedszkolnych zgodna z oczekiwaniami rodziców i rozwijająca przedszkole

PRIORYTET 3

Indywidualna i grupowa terapia dla dzieci niepełnosprawnych zdiagnozowanych przez poradnię PPP oraz prowadzenie obserwacji psychologicznych dzieci, u których nauczyciel widzi problemy rozwojowe prowadzona przez specjalistów poradni. Programy terapeutyczne mają charakter indywidualnych, autorskich, miesięcznych planów pracy z dzieckiem.

WYNIK – zrównoważony rozwój dziecka z problemami.

PRIORYTET 4

Utrzymanie w grupie starszej anglojęzycznego poniedziałku według programu autorskiego oraz umuzykalniania w średniakach i maluchach według programu autorskiego.

WYNIK – dzieci potrafią naturalnie „przejsć” na język angielski (znają co najmniej kilka piosenek, wyliczanek, wierszyków itp.)

- dzieci są rozśpiewane i znają kilka do kilkunastu piosenek, lubią zajęcia muzyczno-ruchowe

PRIORYTET 5

Wprowadzenie do codziennej pracy poza programowej sesji:

- edukacji matematycznej wg Gruszczy -Kolczyńskiej,
- elementów metody W.Sherborne
- elementów metody kinezylogii edukacyjnej.
- biblioterapii, metody Thulinga
- zajęć teatralnych

WYNIK- dzieci od trzech lat potrafią gromadzić, szacować, przeliczać i porównywać liczbę, wielkość i np. kolory zbiorów, lubią zajęcia relaksacyjne, na piłce, są rozluźnione, mają zaspokojoną potrzebę ruchu, rozpoznają prawą, lewą stronę i stosunki przestrzenne, potrafią opisać swoje emocje, są wrażliwe na drugą osobę i potrafi występować.

PRIORYTET 6

Ukończyć inwestycję, rozbudowę przedszkola jak najwcześniej dla poprawy bazy lokalowej przedszkola i komfortu dzieci i pracowników

PLAN IMPREZ OKOLICZNOŚCIOWYCH 2012 / 2013

TERMIN	NAZWA IMPREZY	MIEJSCE	UWAGI
GRUDZIEŃ	WIGILIA	RESTAURACJA „PUSTELNIK”	WYSTĘPY DZIECI
LUTY	BAL Z OKAZJI DNIA BABCI I DZIADKA	RESTAURACJA „PUSTELNIK”	WYSTĘPY DZIECI I WSPÓLNA ZABAWA
CZERWIEC	„PIKNIK RODZINNY POD JABŁONKĄ” Z OKAZJI DNIA DZIECKA, MAMY I TATY	OGRÓD PRZEDSZKOLNY	WYSTĘPY TEATRZYK WSPÓLNA ZABAWA
LIPIEC	UROCZYSTE POŻEGNANIE SZEŚCIOŁATKÓW	PIKNIK W OGRODZIE PRZEDSZKOLNYM	WYSTĘP DZIECI
LIPIEC	NOC W PRZEDSZKOLU	PRZEDSZKOLE	BIWAK NOCNY W PRZEDSZKOLU

Źródło: materiały - Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Dworek”

7. BIBLIOTEKI

Rys historyczny i działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Chybiu w latach 2010, 2011, 2012

„...Na posiedzeniu Gminnej Rady Narodowej w Chybiu w dniu 22 lipca 1948 r. podjęto uchwałę następującej treści: „W sprawie Biblioteki Gminnej zabierało głos wielu członków rady stwierdzających potrzebę takowej i uchwalono jednogłośnie założenie Biblioteki Gminnej, której terenem działania będzie Gmina Zbiorowa Chybie”. „W dniu 14 stycznia 1949 r. odbyło się uroczyste posiedzenie Gminnego Komitetu Bibliotecznego gminy zbiorowej Chybie, na którym omówiono cel działalności biblioteki oraz postanowiono urządzić uroczyste otwarcie punktów bibliecznych w Chybiu, Zarzeczu i Mnichu w dniu 16 stycznia 1949 r. W powyższym dniu o godzinie 10-tej po zebraniu się w gminie zbiorowej Chybie członków Komitetu i ludności, wygłosił przemówienie przewodniczący Gminnego Komitetu ob. Sadkowski Stanisław, a następnie dokonano otwarcia Punktu Bibliotecznego i rozpoczęto wypożyczanie książek” Wójt Szweda Karol ...”

(cytaty na podstawie istniejących akt „Akt Gminy Chybie sygn .3 sygn .51 Archiwum Państwowe w Katowicach Oddział w Cieszynie).

Gminna Biblioteka Publiczna w Chybiu jest jedną z najstarszych instytucji kultury działających na terenie gminy Chybie, skupiającą wokół siebie co roku około 1400 czytelników. W początkowych latach biblioteka borykała się z problemami lokalowymi, prowadząc swoją działalność w różnych pomieszczeniach, nie zawsze odpowiadających wymogom biblioteki.

Od roku 1986 biblioteka świadczy usługi na rzecz społeczności lokalnej w budynku amfiteatru, gdzie znaczna przestrzeń pozwala na gromadzenie i udostępnianie księgozbioru. Duże znaczenie ma fakt, iż biblioteka zlokalizowana jest w centrum Chybia, co w znacznym stopniu wpływa na szerszy dostęp do książki dla wielu czytelników. Biblioteka prowadzi swoją działalność również na terenie Zaborza, gdzie od 1986 r. istnieje filia zlokalizowana w budynku OSP, w centrum wsi.

Na przestrzeni lat działalność biblioteczną prowadziło kilka osób. Między innymi duży wkład pracy wniósł Pan Bolesław Dziedzic oraz Jego żona Jadwiga. Od roku 1978 biblioteką kieruje Mirosława Król. W bibliotece pracują cztery osoby: trzech bibliotekarzy oraz główny księgowy, co tworzy 2,85 etatu.

Co roku Biblioteka Śląska w Katowicach dokonuje oceny wszystkich bibliotek województwa śląskiego w oparciu o dane statystyczne dotyczące min. ilości czytelników, ilości zakupionych książek, ilości wypożyczonych książek. W ostatnich latach ocena Gminnej Biblioteki Publicznej w Chybiu na tle innych

bibliotek powiatu cieszyńskiego wypada dość korzystnie. W minionych latach 2010, 2011 i 2012 Gminna Biblioteka Publiczna w Chybiu znajduje się na trzecim miejscu wśród bibliotek powiatu cieszyńskiego. Od kilku lat biblioteka korzysta z programu ministerialnego „Promocja Czytelnictwa” pozwalającego na zakup znacznej liczby książek. W latach 2010 - 2012 biblioteka pozyskała łącznie 11.400 złotych, co pozwoliło zakupić 527 książek. Ponadto Biblioteka uczestniczy o programie „Akademia Orange dla Bibliotek”, który pozwala sfinansować koszty związane z internetem.

W latach 2010 (3170 zł), 2011 (1820 zł.), 2012 (727 zł) biblioteka pozyskała łącznie 5.717 złotych.

Biblioteka dysponuje bogatym księgozbiorem dla dorosłych oraz dla dzieci. Księgozbiór biblioteki stanowi beletrystyka, lektury szkolne oraz wydawnictwa popularnonaukowe. Stan księgozbioru na koniec roku 2012 wynosił ogółem 31.642 książki, w tym literatura dla dzieci 6.800, literatura dla dorosłych 15.358, literatura popularnonaukowa 9.484 książki. W Bibliotece macierzystej stan księgozbioru w 2012 roku wynosił ogółem 22 103 książki, natomiast w Filii w Zaborzu stan księgozbioru wynosił ogółem 9.539 książek. W ciągu ostatnich trzech lat zakupiono ogółem 2.070 książek .

Zakup książek w poszczególnych latach przedstawiał się następująco :

2010 r. - 685

2011 r. - 787

2012 r. - 598

Corocznie Biblioteka rejestruje ponad 1.000 czytelników w różnych grupach wiekowych.

W ostatnich latach ilość czytelników zarejestrowanych przedstawiała się następująco:

2010 r. Centrala: - 1092 filia - 255 ogółem 1347

2011 r. Centrala - 1090 filia - 260 ogółem 1350

2012 r. Centrala - 1129 filia - 276 ogółem 1405

Największą liczbę czytelników stanowią dzieci i młodzież szkolna. Najbardziej aktywną grupą są czytelnicy dorośli w średnim wieku. Corocznie notuje się ponad 20.000 wypożyczeń .

Wypożyczenia:

2010 r Centrala - 17151 filia - 4380 razem - 21531

2011 r Centrala - 17525 filia - 4057 razem - 21582

2012 r Centrala - 17290 filia - 4035 razem - 21325

Ponadto biblioteka prenumeruje 50 tytułów czasopism, które można wypożyczyć na miejscu i na zewnątrz. W bibliotece znajduje 6 stanowisk komputerowych (4 w Centrali) z dostępem do internetu, co pozwala wszystkim chętnym korzystać bezpłatnie z usług internetowych. Na koniec każdego roku rejestruje się kilkaset odwiedzin internautów. Co roku biblioteka uczestniczy w konkursach wakacyjnych przeznaczonych dla dzieci, których organizatorem jest Biblioteka Powiatowa w Cieszynie. Laureaci konkursów uczestniczą w uroczystych finałach w Cieszynie, gdzie wręczane są nagrody. Od kilku lat Biblioteka organizuje dla dzieci do lat trzech „Spotkania z Mikołajem”, które cieszą się dużym powodzeniem i dają wiele radości naszym maluszkom. W maju odbywają się lekcje biblioteczne dla przedszkolaków w ramach promocji czytelnictwa.

Od kilku lat w Bibliotece trwają prace związane z tworzeniem baz danych w obu placówkach. Początkowo korzystano z programu MAK. W roku 2012 zakupiono nowy program „Mateusz”, który w znacznym stopniu usprawnił wprowadzanie księgozbioru do bazy. Co roku przeprowadzana jest selekcja księgozbioru. Na przestrzeni ostatnich trzech lat usunięto około 2.500 książek zdezaktualizowanych i zniszczonych.

Źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Chybiu 2013 r.

8. KULTURA

Dziedzictwo kulturowe Gminy Chybie

Początkowe okresy powstawania oraz tworzenia się poszczególnych wsi, wchodzących obecnie w skład gminy Chybie, uwarunkowania zewnętrzne, polityczne i gospodarcze, struktura społeczna mieszkańców, powodowały, iż główne działania kulturalne koncentrowały się tylko w obrębie funkcjonujących na terenie gminy gospód oraz w kultywowaniu przekazywanych z pokolenia na pokolenie w rodzinach tradycji i obrzędach. W drugiej połowie XVII wieku i przez niemal cały XVIII wiek mieszkańcy, niezależnie od tego, do jakiej kategorii społecznej należeli, patrzyli na świat przez pryzmat własnego niewielkiego poletka, później niewielkiego gospodarstwa i własnej wiejskiej wspólnoty. Ten sposób postrzegania zmieniał się na przestrzeni wieków i w gruncie rzeczy zależny był od częstotliwości kontaktów z otaczającym „światem zewnętrznym”, czyli z instytucjami i mieszkańcami innych miejscowości Śląska Austriackiego, jak też, choć w mniejszym stopniu, Śląska Pruskiego.

Pierwsze podróże mieszkańców ograniczały się najczęściej do Strumienia, do najbliższego miasta, do siedziby powiatu sądowego, a w latach 1853-1868 także powiatu politycznego. W Strumieniu były bowiem nie tylko wszystkie urzędy, lecz również Kościół, apteka, targ, przez jakiś czas szkoła, a od drugiej połowy XIX wieku również lekarz i położna. W połowie XIX wieku na Śląsku Cieszyńskim, za wyjątkiem pojedynczych jednostek, nie było polskiej inteligencji. Niewiele osób umiało czytać i pisać. W schyłkowych latach XIX wieku niewielka grupa mieszkańców zaczęła uświadamiać sobie, że zdobycie odpowiedniego zasobu wiedzy i umiejętności zyskiwało rangę podstawowego warunku umożliwiającego aktywny udział w życiu społecznym. Jednocześnie coraz większego znaczenia zaczęła nabierać warstwa bogatych chłopów - sędziaków, którzy wysyłali swoich synów do miast w celu zdobycia odpowiedniego wykształcenia. Kiedy w drugiej połowie XIX wieku postępowe zmiany wkroczyły w życie wiejskie, okazało się, że nie wszyscy gospodarze nadążyli za owymi przemianami. Skutkiem tego struktura społeczna i ekonomiczna społeczności wiejskiej stawała się coraz bardziej zróżnicowana.

W schyłkowym okresie XIX wieku, na obszarze dzisiejszej gminy Chybie wyodrębniło się kilka dużych gospodarstw, których właściciele stali się jednymi z najbogatszych nie tylko w okolicy, ale i na Śląsku Cieszyńskim. Prym wiodli bogaci chłopci, decydujący o istotnych dla wioski sprawach. Uważali się za wyłącznych właścicieli tradycji i wiejskich zasad. Tworzyli elitę społeczno - gospodarczą, aspirującą do zmian w życiu społecznym, kulturalnym i narodowym. Należy podkreślić, iż w tym czasie życie kulturalne poszczególnych wsi nadal koncentrowało się w gospodach funkcjonujących na ich terenie, a głównymi atrakcjami były zabawy wiejskie organizowane przez właścicieli oraz wesela. Można by stwierdzić, iż gospody stanowiły swoiste „centra kulturalne” tamtych czasów. Brak inteligencji, wykształcenia mieszkańców, brak mecenasów kultury, powodował, iż kulturalne działania ograniczały się właśnie do kultywowania tradycji w ogniskach domowych oraz do funkcjonowania gospód.

Podjmując się próby przedstawienia życia społecznego i kulturalnego od drugiej połowy XIX wieku na terenie gminy Chybie, należy podkreślić, że aktywizację w tym zakresie zainicjowało obowiązujące w Austrii od 1867 roku prawo o stowarzyszeniach. Umożliwiło ono działalność szeregu stowarzyszeń społecznych i kulturalnych, a co za tym idzie możliwość działania mieszkańców naszej miejscowości. Wprawdzie początkowo nie potrafili stworzyć organizacji społecznej na terenie swoich wiosek, za to jednak aktywnie uczestniczyli w organizacjach społecznych i kulturalnych Śląska Cieszyńskiego.

Najważniejszym wydarzeniem dla naszej miejscowości, mającym ogromny wpływ na jej dalszy rozwój nie tylko społeczny i gospodarczy, ale także kulturalny miało poprowadzenie linii kolejowej, kolei warszawsko - wiedeńskiej, przez Chybie. Napływ do Chybia ludności z innych części Śląska Austriackiego, a także wzrastająca ze względów zawodowych czy gospodarczych mobilność mieszkańców spowodowały wiele zmian w tej sferze życia. Wspomniane okoliczności w poważnym stopniu zainicjowały aktywność

społeczną i kulturalną na tym terenie. W przypadku ludności miejscowej inicjatywa kulturalna stanowiła główny czynnik przeciwdziałający asymilacji do języka i kultury niemieckiej. Jeśli chodzi o Chybie, działalność kulturalna realizowana przez polskich autochtonów sprowadzała się raczej tylko do amatorskich przedstawień organizowanych w okolicznych gospodach. Inspiracją w tej materii były przyjazdy amatorskich grup, które przedstawiały rozmaite sztuki teatralne. Dla przykładu w dniu 1 marca 1908 roku z inicjatywy młodzieży z Pierścica w sali gospody „u Kopla” odbył się wieczorek amatorski. Przedstawili deklamacje, monologi oraz komedię w jednym akcie pt. „Chrapanie z rozkazu”. W dniu 6 lutego 1910 roku działacze stowarzyszenia młodzieży katolickiej z Pierścica w tej samej sali odegrali „Jasełka” ks. Walczyńskiego. W niedzielę, 19 lutego 1911 roku, kółko amatorskie z Rudzicy w gospodzie „u Kopla” odegrało przedstawienie pt. „Urlopnik” w czterech odsłonach. Należy podkreślić, iż na przełomie XIX i XX wieku istotną część inteligencji stanowiła grupa nowo przybyłych urzędników fabryki cukru oraz przedstawiciele administracji leśnej i kolejowej, którzy z racji posiadanych kwalifikacji, wykonywanych funkcji zawodowych i indywidualnych zainteresowań, stali się nie tylko inicjatorami życia społecznego i po części kulturalnego, ale także przedstawicielami nowej grupy społecznej, czyli miejscowej inteligencji. Była to wówczas elita społeczna wioski. Każde wydarzenie związane z poszczególnym przedstawicielem tej grupy było zjawiskiem znanym i powszechnie komentowanym. Wraz w budowę i uruchomieniem cukrowni, zaczęły powstawać grupy i stowarzyszenia działające na terenie miejscowości, a sam zakład i wybudowany budynek przy ul. Cieszyńskiej, przejął istotną funkcję centrum kulturalnego życia wsi, za sprawą organizowanych przez pracowników cukrowni imprez, zabaw, potańcówek, przedstawień teatralnych itp. Nadal istotną rolę odgrywały gospody, z gospodą „U Kopla” na czele. W okresie międzywojennym wyraźnie utrwalił się i rozpowszechnił, wraz z rozwojem szkolnictwa, zwyczaj organizowanie balów szkolnych, stanowiący istotny wpływ w życie kulturalne miejscowości.

Po wojnie nastąpiła istotna zmiana w rozwoju życia kulturalnego. Państwo przejęło bowiem mecenat nad kulturą. Od przełomu lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych głównym inicjatorem działalności kulturalnej w Chybiu była Rada Zakładowa cukrowni, a zwłaszcza jej komisja kulturalno - oświatowa. Działalność kulturalna zaczęła skupiać się w Zakładowym Domu Kultury Cukrowni „Chybie”. Zaczęły powstawać różne zespoły muzyczne i teatralne, chóry, a w latach późniejszych młodzieżowe zespoły muzyczne m.in. „Szyfry” i „Topazy”. Istotnym wydarzeniem, mającym wpływ na krzewienie polskiego życia kulturalnego miało funkcjonowanie bibliotek szkolnych, jak również utworzenie po wojnie Biblioteki Publicznej. W tamtym okresie nastąpił rozwój życia kulturalnego na terenie naszej gminy. Oprócz funkcjonowania Zakładowego Domu Kultury cukrowni, na terenie naszej gminy działało już szereg innych organizacji społeczno-kulturalnych m.in. Koła Gospodyń Wiejskich, Klub Górnika „Gwarek”, Zespół Folklorystyczny Chybie, DKF przy PAN w Gołyszcu, Ogniska Pracy Pozaszkolnej itp.

W tamtym okresie miały miejsce ważne wydarzenia, które miały niezwykle wpływ na rozwój kulturalny, a także kultywowanie dziedzictwa na terenie naszej miejscowości. Pierwszym było założenie w 1969 roku Amatorskiego klubu Filmowego „Klaps”, istniejącego do dziś, który za sprawą swoich członków na przestrzeni lat oraz osoby prezesa Franciszka Dzidy, stanowi niezwykle fascynujące zjawisko kulturalne w historii Chybia. Drugim, powstanie z inicjatywy Mirosława Siemińskiego i Stanisława Pietrzyka Klubu Młodych „Exodus”, funkcjonującego przez wiele lat na terenie naszej gminy. Trzecim, powstanie najpierw Gminnego Ośrodka Kultury, a później powołanie Środowiskowego Centrum Kultury, na bazie budynku zakładowego domu kultury cukrowni. ŚCK w latach osiemdziesiątych wywarł ogromny wpływ na życie kulturalne i społeczne Chybia. Z działalności ŚCK wywodzi się również pierwsza gazeta naszej miejscowości czyli „Formacja”, działająca obecnie pod szyldem „Nowej Formacji”. Jednym z najważniejszych wydarzeń tamtego okresu była organizacja imprezy Jarmark Świętojański.

Przełom lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych przyniósł szereg zmian, nie tylko w skali naszego kraju, ale również miejscowości. Likwidacja ŚCK-u, spowodowała paroletnią wyrwę na mapie kulturalnej Chybia i działalności jakiegokolwiek instytucji kultury. Zaprzestały również funkcjonować niektóre grupy, zespoły i stowarzyszenie, które nie wytrzymały starcia z nową rzeczywistością. Na szczęście na ich miejsce bardzo szybko powstały nowe organizacje i grupy. W latach dziewięćdziesiątych powstały m.in. „Klub pod Amfiteatrem”, Towarzystwo Miłośników Zarzecza, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Życie. Z inicjatywy grupy kilku młodych osób ponownie utworzono w połowie lat dziewięćdziesiątych Gminny Ośrodek Kultury, który skupił działania „Klubu pod Amfiteatrem” Amatorskiego Klubu Filmowego „Klaps” oraz szeregu innych działań i propozycji. Kulturowy fenomen Chybia polega również na aktywności mieszkańców w szeregu działających na terenie gminy organizacjach społecznych i pozarządowych, skupiających bardzo dużą ilość mieszkańców, kultywujących dziedzictwo kulturowe naszej miejscowości, tradycje i obrzędy w postaci imprez i projektów kulturalnych oraz wydawniczych.

(Źródło: GOK Chybie, wykorzystano materiały z publikacji „Chybie - dzieje gminy od czasów najdawniejszych do współczesności” autorstwa Wojciecha Kielkowskiego).

9. SPORT

Informacja dotycząca sportu w Gminie Chybie w latach 2011 – 2012

Sport jest jednym z zadań własnych gmin, które gmina Chybie realizuje w ramach umów zawartych z Robotniczym Klubem Sportowym „Cukrownik” Chybie.

RKS „Cukrownik” Chybie jest jedynym stowarzyszeniem kultury fizycznej działającym na terenie gminy Chybie, skupiającym całą gminną sferę sportową. W Klubie działają 3 sekcje sportowe, w których prowadzi się systematycznie szkolenia sportowe tj.:

- Sekcja gimnastyki sportowej chłopców

Szkoleniami sekcji gimnastyki sportowej objęci są tylko chłopcy na etapie wstępnym, podstawowym i specjalistycznym. W latach 2011-2012 grupa liczyła ok. 26 zawodników osiągając bardzo wysokie wyniki w zawodach na szczeblu województwa i ogólnopolskim promując w ten sposób gminę Chybie.

- Sekcja piłki nożnej chłopców

Popularyzacja gry w piłkę nożną odbywa się poprzez szkolenia chłopców w wieku od 7 lat na etapie szkolenia wstępnego, podstawowego i specjalistycznego w pięciu grupach wiekowych – w latach 2011-2012 łącznie ok. 120 dzieci. Grupy szkoleniowe to: junior starszy, junior młodszy, młodzik starszy, żaki. Chłopcy biorą udział w rozgrywkach BOZPN Bielsko-Biała. W sekcji piłki nożnej działa również grupa seniorów.

- Sekcja tenisa stołowego – dziewczynki i chłopcy

Popularyzacja gry w tenisa stołowego odbywa się poprzez szkolenie sportowe dziewcząt i chłopców w wieku od 7 do 21 lat na etapie szkolenia wstępnego, podstawowego i specjalistycznego, w których w latach 2011 – 2012 brało udział około 45 zawodników w następujących kategoriach wiekowych: skrzat, żak, młodzik, kadet, junior, młodzieżowiec. W sekcji tenisa stołowego działa również grupa seniorów.

10. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacja pozarządowa – jest to organizacja obywatelska (założona przez obywateli lub ich organizacje) działająca z własnej inicjatywy na rzecz wybranego interesu publicznego i nie działająca dla osiągnięcia zysku.

Organizacje pozarządowe bywają nazywane trzecim sektorem, obok sektora publicznego (władz administracji publicznej) i rynkowego (biznesu i przedsiębiorczości). Organizacje pozarządowe - w odróżnieniu od organów publicznych, a podobnie jak biznesowe - są prywatne i powstają z inicjatywy ich założycieli (prywatnych osób), ale w odróżnieniu od biznesu, a podobnie jak władze publiczne działają w interesie publicznym, a nie prywatnym.

Pojęcie *organizacja pozarządowa* nie jest równoznaczne z pojęciem *organizacja społeczna* np.: związek zawodowy jest organizacją społeczną, lecz nie jest organizacją pozarządową.

Priorytetem działania Gminy Chybie jest jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb i oczekiwań wspólnoty, którą tworzą jej mieszkańcy. Prowadzenie przez władze Gminy Chybie aktywnej polityki w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych jest elementem lokalnego systemu polityki społecznej. Rada Gminy Chybie każdego roku w drodze uchwały przyjmuje do realizacji Program współpracy Gminy Chybie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami , o których mowa w art.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Na terenie Gminy Chybie zawiązały się i działają następujące organizacje pozarządowe i stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem” w Chybiu,
- Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „Radość” w Chybiu,
- Towarzystwo Miłośników Zarzecza,
- Stowarzyszenie Ekologiczne „EKO - ŻYCIE”,
- Robotniczy Klub Sportowy „ Cukrownik Chybie ”,
- Akcja Katolicka Diecezji Bielsko-Żywieckiej przy Parafii Rzymsko- Katolickiej Chrystusa Króla w Chybiu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Chybiu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Mnichu,
- Ochotnicza Straż Pożarna Zaborze,
- Ochotnicza Straż Pożarna Zarzecze - Frelichów,
- Koło gospodyń wiejskich – Chybie zrzesza 95 kobiet,

- Koło gospodyń wiejskich – Mních zrzessa 110 kobiet,
- Koło gospodyń wiejskich – Zaborze zrzessa 81 kobiet.

11. OCHRONA ZDROWIA

Usługi z zakresu podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej w warunkach ambulatoryjnych lub domowych w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby potrzebującej świadczeń (a w szczególności świadczenia profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii) dla mieszkańców gminy Chybie świadczą następujące zakłady opieki zdrowotnej :

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „URSZULA” Andrzej Ryżycki**
ul. Bielska 61, 43-520 Chybie

NZOZ „URSZULA” ZATRUDNIA :

1. lek. med. Krzysztof Puda (pediatra, specjalista medycyny ogólnej)
2. lek. med. Anna Krzyżowska-Będzińska (specjalista medycyny rodzinnej)
3. lek. med. Elżbieta Madej-Józeficka (pediatra, specjalista medycyny rodzinnej)
4. lek. med. Samuel Grabiec.

NZOZ „URSZULA” zapewnia w placówce i w terenie opiekę pielęgniarską. Zakład obejmuje opieką medyczną 4.500 pacjentów (w tym 1.700 dzieci i młodzieży do 19 roku życia). W zakładzie funkcjonuje ponadto :

1. prywatny gabinet laryngologiczny - dr n. med. Anna Dziendziel
2. prywatny gabinet dermatologiczny – lek. dermatolog Małgorzata Damiec.

Problemy zdrowotne dzieci i młodzieży do 19 roku życia - stan na grudzień 2012 r.

Rodzaje schorzenia	Ilość osób
Wady wrodzone	24
Zaburzenia rozwoju	7
Wady i choroby wzroku	5 + wady wzroku ~ 67

Przewlekłe choroby układu oddechowego	53
Trwałe uszkodzenie narządu ruchu	-
Przewlekłe choroby układu moczowego	2
Zaburzenia statyki ciała	143
Cukrzyca	4
Choroby metaboliczne	10
Zaburzenia słuchu	2
Zaburzenia mowy	34
Inne przewlekłe choroby	96

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie danych z NZOZ „URSZULA” Andrzej Ryżyci

Problemy zdrowotne osób dorosłych w 2009 roku - stan na grudzień 2012 r.

Rodzaje schorzenia	Ilość osób
Cukrzyca	264
Gruźlica	3
Nowotwory	107
Choroby tarczycy	78
Niedokrwistość	23
Choroby obwodowe układu nerwowego	89
Choroby układu krążenia:	
- nadciśnienie	635
- choroby naczyń mózgowych	54
- choroby serca	183
- zawał serca	31
Przewlekłe nieżyty oskrzeli	143
Przewlekłe choroby układu trawiennego	297
Choroby układu mięśniowo – kostnego i tkanki łącznej	1120
Inne przewlekłe choroby (alergie, dermatologie itp.)	416

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie danych z NZOP „URSZULA” Andrzej Ryżyci

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus” s. c.**
ul. Bielska 61, 43-520 Chybie

W strukturze zakładu można wyodrębnić:

- a) praktykę lekarza domowego, w której świadczeń udzielają:
- lek. med. Jerzy Srokosz (internista, specjalista medycyny ogólnej),

- lek. med. Mirosława Moczala (specjalista pediatrii i medycyny rodzinnej),
- lek. med. Grażyna Sierpawska - Srokosz (internista);
- b) praktykę ginekologiczno-położniczą prowadzoną przez:
 - lek. med. Grażynę Sierpawską - Srokosz (ginekolog-położnik);
- c) rehabilitację, gdzie świadczeń lekarskich udziela:
 - lek. med. Grażyna Piątek (specjalista balneologii i medycyny fizykalnej);
- d) gabinet fizykoterapii.

W placówce i w terenie zapewniona jest opieka pielęgniarska. Zakład obejmuje opieką medyczną 2924 pacjentów.

Dominujące problemy zdrowotne u pacjentów NZOZ „Medicus” - stan na grudzień 2012 r.

Rodzaje schorzenia	Ilość osób
NOWOTWORY	23
CHOROBY TARCZYCY	20
NIEDOKRWISTOŚĆ	6
CHOROBY OBWODOWEGO UKŁADU NERWOWEGO	60
CHOROBY KRAŻENIA	981
CHOROBY NADCIŚNIENIA	766
CHOROBY NACZYŃ MÓZGOWYCH	27
CHOROBY SERCA	981
ZAWAŁ SERCA	2
PRZEWLEKŁY NIEŻYT OSKRZELI	67
PRZEWLEKŁE CHOROBY UKŁADU TRAWIENNEGO	102
CHOROBY UKŁADU MIĘŚNIOWO - KOSTNEGO	213
INNE (np. cukrzyca, schorzenia neurologiczne, schorzenia urologiczne, urazy)	804

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie danych z NZOP "MEDICUS "

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zakład Pielęgnacyjny Rodzina”**
ul. Bielska 61, 43-520 Chybie

NZOZ „Zakład Pielęgnacyjny Rodzina” swoją działalność rozpoczął w 1999 r.

Zakład zatrudnia :

-) 8 pielęgniarek opieki domowej długoterminowej,
-) 1 pielęgniarkę medycyny szkolnej,
-) 2 opiekunki środowiskowe,
-) 1 fizjoterapeutę .

Zakład swym działaniem obejmuje teren gminy Chybie, Strumień świadcząc usługi w zakresie:

- długoterminowej opieki pielęgniarskiej (toaleta poranna, toaleta wieczorna, zmiana opatrunków, wlewy kroplowe, karmienie przez sondę, dokonywanie zakupów, sporządzanie posiłków, załatwianie spraw urzędowych),
- medycyny szkolnej (sprawdzanie czystości, fluoryzacja zębów, pogadanki, prelekcje),
- fizjoterapia (reaktywność organizmu na bodźce, masaż leczniczy, terapia manualna, przywracanie sprawności fizycznej).

Źródło : Genowefa Kidoń

- **Gabinety Stomatologiczne**

Na terenie gminy Chybie działają dwa gabinety stomatologiczne:

- Indywidualna Praktyka Stomatologiczna, lek. stomatolog Halina Kazimierczak
ul. Bielska 53 , 43-520 Chybie (kontrakt w ramach NFZ)

- Prywatna Indywidualna Praktyka Stomatologiczna,
lek. stomatolog Joanna Różycka-Caban, lek. stomatolog Radosław Caban
ul. Chopina 1, 43-520 Chybie

- profilaktyka,
- leczenie: zachowawcze, protetyczne, chirurgiczne, chorób przyzębia.

- **Apteki**

Obsługę farmaceutyczną mieszkańców Gminy Chybie zapewniają:

- **Apteka Prywatna s.c. L. Sobala & K. Sedlaczek - Goliasz**

- ul. Bielska 61, 43-520 Chybie

- **Apteka Słoneczna s.c.**

- ul. Bielska 33a, 43-520 Chybie

- Dla mieszkańców Gminy Chybie realizację zadań z zakresu **transportu sanitarnego** zapewnia –

PZOZ Cieszyńskie Pogotowie Ratunkowe w Cieszynie,

w tym: Zespół wyjazdowy (Stacja CPR) Skoczów, ul. Krzywa 4,

Zespół wyjazdowy ratownictwa medycznego dla obszaru Gminy Strumień i Chybie.

Do zadań statutowych CPR należy w szczególności:

- udzielanie doraźnej pomocy medycznej w razie wypadku, urazu, porodu, nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia powodującego zagrożenie życia, przez zespoły wyjazdowe Reanimacyjne i Ogólno-wypadkowe,
- przewożenie środkami transportu sanitarnego osób, których stan zdrowia tego wymaga, z miejsca w którym się znajdują do najbliższego właściwego zakładu opieki zdrowotnej;
- w przypadkach niecierpiących zwłoki, wobec braku innych możliwości – przewożenia preparatów krwi, leków i tym podobnych środków służących ratowaniu życia;
- udzielanie porad i doraźnej pomocy medycznej chorym zgłaszającym się do ambulatoriów ogólnych w poszczególnych stacjach;
- wykonywanie usług transportowych na rzecz zakładów opieki zdrowotnej w oparciu o zawarte umowy;
- prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie pierwszej pomocy w ramach stażu lub szkolenia do specjalizacji.

Oprócz głównych świadczeń wynikających ze statutu CPR :

- na zlecenie uprawnionych organów, osób prawnych i osób fizycznych zabezpiecza pod względem medycznym i transportowym wszelkiego rodzaju masowe imprezy publiczne, sportowe itp.
- świadczy również usługi z zakresu odbioru i transportu skażonych odpadów medycznych.

Cieszyńskie Pogotowie Ratunkowe obsługuje obszarem działania teren powiatu cieszyńskiego oraz w sytuacjach nagłych, w przypadkach katastrof masowych i klęsk żywiołowych pomoc doraźna może być udzielana poza teren powiatu.

Zadania z zakresu ratownictwa medycznego wykonują również strażacy ochotnicy (przeszkoleni jako ratownicy medyczni) działający w jednostkach OSP. W Gminie Chybie działają 4 ochotnicze straże pożarne :

- Ochotnicza Straż Pożarna w Chybiu, ul. Wyzwolenia 16,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Mnichu, ul. Kopernika 15,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zaborzu, ul. Czereśniowa 16,
- Ochotnicza Straż Pożarna Zarzecze - Frelichów, Zarzecze ul. Podgroble 30.

Źródło : Urząd Gminy Chybie

12. POZIOM BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW GMINY CHYBIE

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Chybie czuwają policjanci z Komisariatu Policji w Strumieniu.

Jak twierdzi Komendant KP w Strumieniu, na społeczne „poczucie bezpieczeństwa” niewątpliwie wpływają przekonania o sprawności Policji, zaufanie do jej pracy, ale również sytuacja materialna obywateli, wzrost bezrobocia, a co za tym idzie pogarszający się standard życia codziennego.

Komisariat Policji w Strumieniu może pochwalić się znaczącym wzrostem wykrywalności przestępstw w stosunku do lat poprzednich. Z aktualnych analiz wynika, że wykrywalność przestępstw utrzymuje się na poziomie 60-70% spraw wykrytych w stosunku do spraw stwierdzonych.

Przeprowadzone interwencje przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Strumieniu w rozbiciu na poszczególne miejscowości w latach 2010, 2011 i 2012 kształtują się następująco:

Chybie

	2010	2011	2012
interwencje w miejscu publicznym	193	275	235
interwencje domowe	50	65	50
wypadki	5	4	6
Kolizje	27	28	18

Mnich

	2010	2011	2012
interwencje w miejscu publicznym	143	170	169
interwencje domowe	67	42	55
wypadki	1	0	0
Kolizje	13	11	9

Zaborze

	2010	2011	2012
interwencje w miejscu publicznym	45	45	51
interwencje domowe	16	32	22
wypadki	1	0	0
Kolizje	0	3	1

Zarzecze

	2010	2011	2012
interwencje w miejscu publicznym	19	24	14
interwencje domowe	5	7	8
wypadki	0	0	0
Kolizje	0	0	0

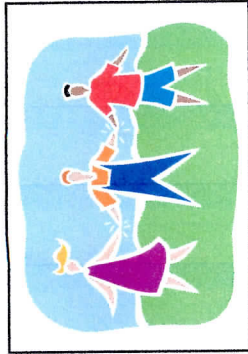
Frelichów

	2010	2011	2012
interwencje w miejscu publicznym	10	10	20
interwencje domowe	5	3	4
wypadki	0	0	0
Kolizje	0	0	0

Źródło: Komisariat Policji - Strumień

13. POMOC SPOŁECZNA

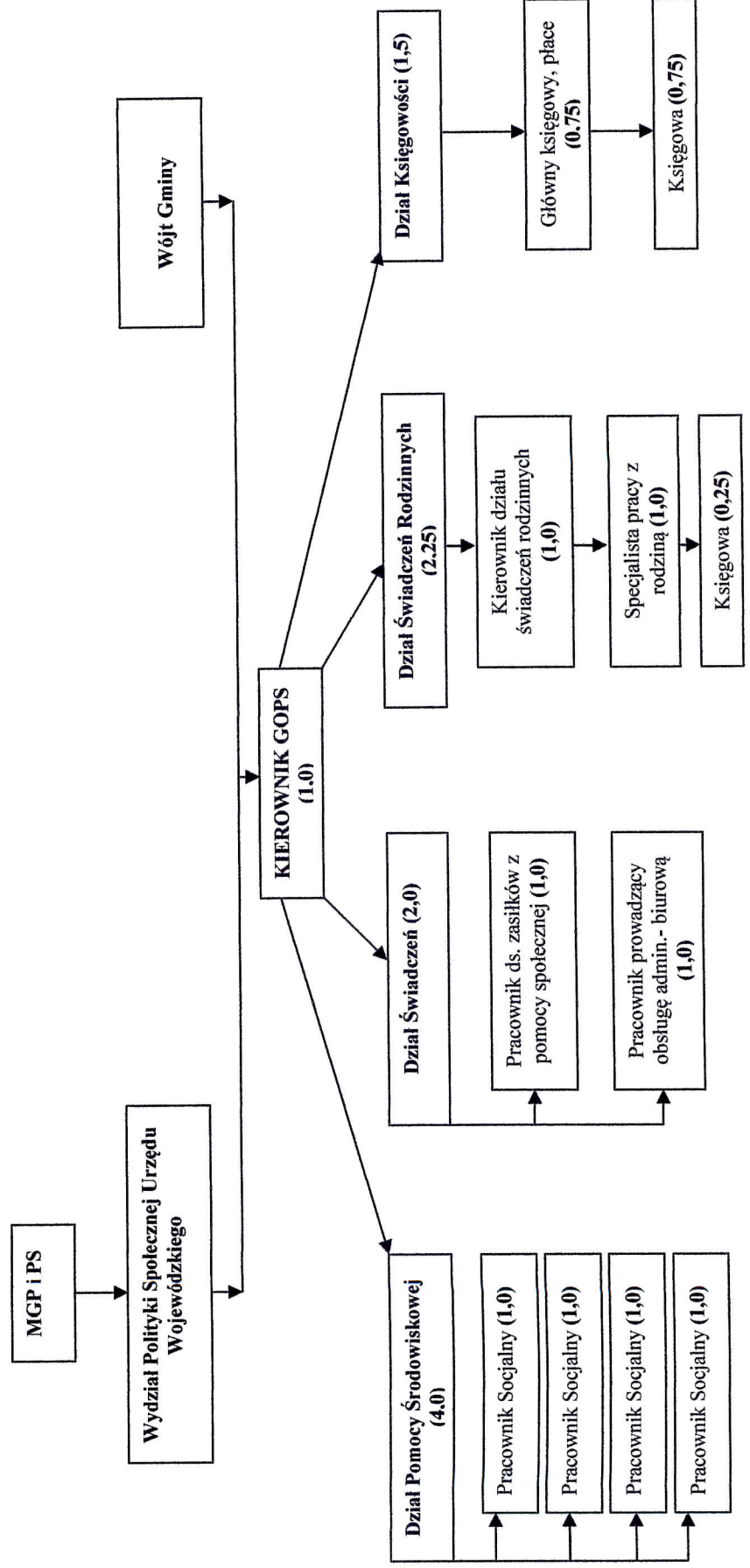
Zgodnie z art. 110 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej. W Gminie Chybie na mocy Uchwały Gminnej Rady Narodowej w Chybiu w dniu 27 kwietnia 1990 r. zapadła decyzja w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chybiu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu

43-520 Chybie, ul. Bielska 61

SCHEMAT ORGANIZACYJNY GOPS CHYBIE grudzień 2012 r.

Zgodnie ze Statutem i Schematem Organizacyjnym GOPS w Chybiu, Ośrodek realizuje zadania własne i zlecone gminie wynikające z ustaw :

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wsparcie finansowe, pomoc rzeczowa, pomoc w formie pracy socjalnej (zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej), kierowana jest przede wszystkim do rodzin dotkniętych bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą i na rzecz rodzin wielodzietnych. Poza tym z pomocy korzystają rodziny zagrożone patologią społeczną, bezradne w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz niewydolne w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

**Główne powody przyznania pomocy przez GOPS w Chybiu
(ustawa o pomocy społecznej)**

Główne powody przyznania pomocy	Liczba osób	
	Rok 2011	Rok 2012
Ubóstwo	320	263
Bezdomność	2	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	254	268
Bezrobocie	318	296
Wielodzietność	116	106
Niepełnosprawność	164	135
Długotrwała lub ciężka choroba	205	189
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	178	169
Przemoc w rodzinie	21	14
Alkoholizm	38	21
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	13	15
Zdarzenie losowe	-	2
Rodziny niepełne	106	97

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Chybiu.

**Ilość rodzin korzystających z pomocy z GOPS w Chybiu
(ustawa o pomocy społecznej)**

Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Chybie w ramach zadań własnych i zleconych		Liczba osób w rodzinach	
Rok 2011	Rok 2012	Rok 2011	Rok 2012
170	187	493	522

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Chybiu.

**Ilość osób i rodzin korzystających z pomocy (ustawa o pomocy społecznej)
– analiza lat 2011/ 2012 z podziałem na sołectwa**

SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW		LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY		LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH		% ILOŚĆ MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
CHYBIE	3870	3903	76	90	228	265	5,89	6,79
MNICH	3578	3622	41	46	101	102	2,82	2,82
ZABORZE	1027	1036	19	20	57	61	5,55	5,89
FRELICHÓW	615	627	18	20	62	68	10,08	10,85
ZARZECZE	307	312	16	11	45	26	14,66	8,33

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Chybiu.

**Główne źródła dochodu klientów GOPS w Chybiu w 2011/2012 r.
(ustawa o pomocy społecznej)**

Źródło dochodu	Ilość rodzin	
	Rok 2011	Rok 2012
Wynagrodzenie za pracę na podstawie umowy o pracę	50	63
Świadczenia z ZUS i KRUS	42	37
Świadczenia z pomocy społecznej	40	46
Wynagrodzenia za prace dorywcze	12	16
Alimentacja od osób zobowiązanych do alimentacji	20	17
Zasilek dla bezrobotnych	2	6
Dochód z gospodarstwa rolnego	4	1
Inne	0	1

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Chybiu

**Wykaz instytucji, z którymi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu
utrzymuje stałą współpracę**

L.P.	NAZWA INSTYTUCJI	ZAKRES WSPÓŁPRACY
1.	POWIATOWY URZĄD PRACY	DORADZTWO I SZKOLENIA ZAWODOWE DLA KLIENTÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ, USTALANIE: STATUSU ZAWODOWEGO KLIENTÓW, WYSOKOŚCI POBIERANYCH PRZEZ KLIENTÓW ZASIŁKÓW DLA BEZROBOTNYCH, ORGANIZOWANIE PRAC SPOŁECZNIE - UŻYTECZNYCH, ORGANIZOWANIE STAŻU W GOPS, PARTNERSTWO W PROJEKTACH UNIJNYCH
2.	ZAKŁADY PRACY	USTALANIE CHARAKTERU UMOWY O PRACĘ I WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA KLIENTÓW
3.	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU CAŁEGO KRAJU	WYWIADY ALIMENTACYJNE, PRZYZNAWANIE POMOCY NA RZECZ KLIENTÓW Z INNEJ GMINY, KONSULTACJE DOT. ZAPISÓW USTAWOWYCH

4.	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W CIESZYNIE	KIEROWANIE DO : DPS, ZESPOŁÓW D/S. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI , PFRON-U
5.	SĄDY, PROKURATURA , KURATORZY ZAWODOWI I SPOŁECZNI	PRACA Z RODZINAMI PATOLOGICZNYMI I OSOBAMI ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, UBEZWŁASNOWOLNIENIA, ALIMENTACJA, UMIESZCZANIE DZIECI W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH, PRZEMOC W RODZINIE
6.	POLICJA	STAŁA WSPÓŁPRACA Z DZIELNICOWYMI W ZAKRESIE NIEBIESKICH KART, WYMIANA INFORMACJI DOT. OSÓB POZBAWIONYCH WOLNOŚCI ORAZ OSÓB ZOBOWIĄZANYCH DO ALIMENTACJI
7.	REGIONALNY OŚRODEK POLITYKI SPOŁECZNEJ	SZKOLENIA PRACOWNIKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
8.	ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI	BUDŻET: ZADAŃ ZLECONYCH GMINIE, DOTACJE, PROGRAMY RZĄDOWE
9.	SZKOŁY / PRZEDSZKOLA	WSPÓŁPRACA Z PEDAGOGAMI, WYCHOWAWCAMI DOT. RODZIN NIEWYDOLNYCH WYCHOWAWCZO, REALIZACJA PROGRAMU „POMOC W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”, WYPRAWKA SZKOLNA, STYPENDIA UCZNIOWSKIE
10.	PORADNIE SPECJALISTYCZNE	ZAŚWIADCZENIA O STANIE ZDROWIA KLIENTÓW, USTALANIE TERMINÓW WIZYT U LEKARZY SPECJALISTÓW
11.	ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ / PIELĘGNIARKI ŚRODOWISKOWE	ZAŚWIADCZENIA O STANIE ZDROWIA KLIENTÓW, OPIEKA ŚRODOWISKOWA
12.	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	WYPOCZYNEK LETNI DZIECI, POMOC RODZINOM TEGO WYMAGAJĄCYM
13.	URZĄD GMINY	USTALANIE POWIERZCHNI GOSP. ROLNYCH, PRACE SPOŁ. UŻYTECZNE, ROBOTY PUBLICZNE, WYPRAWKI SZKOLNE, STYPENDIA UCZNIOWSKIE
14.	ZAKŁAD PIELĘGNACYJNY RODZINA	WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ORGANIZOWANIA USŁUG OPIEKUŃCZYCH

Źródło : opracowanie własne na podstawie dokumentów z GOPS w Chybiu

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. UBÓSTWO / bieda /

Nie ma jednoznacznych kryteriów, na podstawie których można sformułować obowiązującą wszystkich definicję *ubóstwa*. Encyklopedyczna definicja określa *ubóstwo*, jako *zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny*. W nauce i polityce interpretacja ubóstwa jest uwarunkowana różnymi postawami wartościującymi. Spór dotyczy zarówno istoty ubóstwa, jego kryteriów i mierników, przyczyn ubóstwa, jak i sposobów walki z nim, zwłaszcza roli państwa, samopomocy i solidarności społecznej oraz samoodpowiedzialności jednostki. Jednakże w każdym przypadku oznacza ono dyskomfort osób bezpośrednio dotkniętych tym problemem społecznym.

W literaturze wyróżnia się kilka rodzajów ubóstwa (biedy):

- *bieda przelotna* – dotyczy w większości osób pracujących, posiadających stałe dochody, lecz w którymś momencie życia przeżywają kryzys, np. śmierć współmałżonka, długotrwała choroba,
- *bieda okazjonalna* – to także krótkotrwały niedostatek, który nie trwa dłużej niż jeden rok, ale jest powtarzającym się doświadczeniem życiowym,
- *bieda uporczywa* – oznacza sytuacje, gdy rodzina wielokrotnie korzysta z zasiłku, okresy uzależnienia od pomocy są krótkie, ale często się powtarzają, jest to bieda ludzi pracujących, ale o niskich zarobkach, którzy często szukają dodatkowego zatrudnienia,
- *bieda chroniczna* – uzależnia od świadczeń z pomocy społecznej, powoduje marginalizację jednostki i rodziny, w rodzinach często występuje długotrwałe bezrobocie, problemy alkoholowe, konflikty z prawem, problemy wychowawcze,
- *bieda permanentna* – jest skutkiem szczególnych doświadczeń życiowych, np. dziedziczenie niekorzystnej sytuacji społecznej, charakterystyczną cechą jest uzależnienie od świadczeń z pomocy społecznej, zadłużenie finansowe i mieszkanie w lokalach socjalnych.

2. BEZROBOCIE

Według ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy , ***osoba bezrobotna to osoba, która między innymi :***

- ukończyła 18 lat,
- nie ukończyła 60 lat - kobieta, 65 lat - mężczyzna,
- nie jest zatrudniona,
- nie wykonuje innej pracy zarobkowej,
- jest zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie ,
- jest zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania w powiatowym urzędzie pracy,
- nie nabyła uprawnień do emerytury lub renty,
- nie jest właścicielem nieruchomości rolnej,
- nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej,
- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej,
- nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności,
- nie pobiera zasiłku stałego na podstawie przepisów o pomocy społecznej,
- nie pobiera świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Zgodnie z w/w ustawą za osobę **długotrwale bezrobotną** uważa się osobę, która pozostaje w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

	Stopa bezrobocia		
	Polska	woj. śląskie	powiat cieszyński
2010 r.	12,3%	10%	10,3%
2011 r.	12,5%	10,2%	10,2%
2012 r.	13,4%	11,1%	10,8%

Struktura osób bezrobotnych z terenu Gminy Chybie w latach 2010, 2011, 2012:

Rok 2010		
	Ogółem	Kobiety
Liczba osób bezrobotnych	332	194
Wykształcenie		
Wyższe	26	15
Policealne i średnie zawodowe	72	47
Średnie ogólnokształcące	32	27
Zasadnicze zawodowe	116	64
Gimnazjalne i poniżej	86	41
Czas pozostawania bez pracy		
do 1 m-c	31	13
1-3 m-c	68	35
3-6 m-c	85	49
6-12 m-c	72	47
12-24 m-c	47	30
powyżej 24 m-c	29	20

Rok 2011		
	Ogółem	Kobiety
Liczba osób bezrobotnych	329	191
Wykształcenie		
Wyższe	33	23
Policealne i średnie zawodowe	78	51
Średnie ogólnokształcące	27	23
Zasadnicze zawodowe	106	54
Gimnazjalne i poniżej	85	40
Czas pozostawania bez pracy		
do 1 m-c	18	5
1-3 m-c	61	35
3-6 m-c	74	41
6-12 m-c	62	37
12-24 m-c	72	45
powyżej 24 m-c	42	28

Rok 2012		
	Ogółem	Kobiety
Liczba osób	346	186

bezrobotnych		
Wykształcenie		
Wyższe	41	31
Policealne i średnie zawodowe	74	48
Średnie ogólnokształcące	30	19
Zasadnicze zawodowe	115	50
Gimnazjalne i poniżej	86	38
Czas pozostawania bez pracy		
do 1 m-c	31	15
1-3 m-c	74	37
3-6 m-c	64	40
6-12 m-c	67	30
12-24 m-c	55	29
powyżej 24 m-c	55	35

źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie danych z PUP w Cieszynie

3. **NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, CHOROBY DŁUGOTRWAŁE**

To długotrwały stan, w którym występują pewne ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka. Ograniczenia te spowodowane są na skutek obniżenia sprawności funkcji fizycznych lub psychicznych.

Osoby niepełnosprawne określa się jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego, lekkiego) oraz o niezdolności do pracy.

Wyróżnia się ponadto :

- *inwalidztwo* – częściowa niezdolność do wykonywania pracy zawodowej, spowodowana długotrwałym lub trwałym naruszeniem sprawności organizmu. O inwalidztwie mówi się, gdy choroba trwa powyżej sześciu miesięcy,
- *kalectwo* – niedorozwój, brak lub nieodwracalne uszkodzenie narządu lub części ciała (trwale uszkodzenie organizmu). Może, ale nie musi spowodować zmniejszenia lub utraty zdolności do pracy zawodowej.

Najczęstsze przyczyny niepełnosprawności to wady wrodzone, choroby przewlekłe, wypadki, urazy ciała.

Rodzaje niepełnosprawności :

- *obniżona sprawność sensoryczna* (zmysłowa) – brak, uszkodzenie lub zaburzenie funkcji analizatorów zmysłowych (są to m.in. osoby niewidome, głuche)
- *obniżona sprawność intelektualna* – upośledzenie umysłowe, demencja starcza,
- *obniżona sprawność funkcjonowania społecznego* – zaburzenia równowagi nerwowej, emocjonalnej oraz zdrowia psychicznego,
- *obniżona sprawność komunikowania się* – utrudniony kontakt słowny (zaburzenia mowy, autyzm, jękanie się),
- *obniżona sprawność ruchowa* – osoby z dysfunkcją narządu ruchu (wrodzona lub nabyta),
- *mózgowe porażenie dziecięce*,
- *obniżona sprawność psychofizyczna* z powodu chorób somatycznych (np. nowotwory, guz mózgu, cukrzyca, rak).

Niepełnosprawność u dzieci i dorosłych orzekają powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, o niezdolności do pracy orzekają orzecznicy zakładów ubezpieczeń społecznych.

***Liczba osób, którym wypłacano zasiłki pielęgnacyjne w 2011/2012
w podziale na dzieci, osoby niepełnosprawne w wieku powyżej 16 roku życia
oraz osoby, które ukończyły 75 lat***

Liczba dzieci niepełnosprawnych		Liczba osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 16 roku życia		Liczba osób, które ukończyły 75 lat	
rok 2011	rok 2012	rok 2011	rok 2012	rok 2011	rok 2012
48	47	124	133	5	5

źródło: opracowanie własne GOPS w Chybiu – Dział Świadczeń Rodzinnych

4. STAROŚĆ

Starość i starzenie się – to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne, jak i społeczne.

Pierwsze z tych pojęć traktowane jest jako zjawisko, faza życiowa, drugie natomiast jest procesem.

Starość jako etap stan w życiu człowieka ma charakter statyczny, *starzenie się* natomiast, traktowane jako proces rozwojowy, jest zjawiskiem dynamicznym. Postępujące zmiany społeczno-ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno – informatyczny, wzrost stopy życiowej ludności, rozwoju i osiągnięcia medycyny, przyczyniają się do wydłużenia życia ludzkiego. Konsekwencją tego jest szybszy wzrost liczby osób w podeszłym wieku, niż liczby osób nowo narodzonych. O tym, że starość jest nieunikniona wie każdy z nas, starzejemy się wszyscy. Starość (zależnie od jednostki, od społeczeństwa) przebiega w różny sposób, ma różne oblicza. Starość nie powinna być utożsamiana z chorobą, gdyż jest etapem rozwoju osobniczego następującym po okresie dojrzałości. W przyszłości utożsamiano starzenie się i stopniowo postępującą niewydolnością ważnych dla życia narządów.

Czym jest dokładnie starzenie się? Oznacza ono stopniowo zmniejszenie rezerwy czynnościowej narządów, które zmniejszają możliwości zachowania równowagi wewnątrzustrojowej. Jest to proces ciągle nieodwracalny. Starzenie się ma duże znaczenie indywidualne i społeczne, ponieważ zbliża człowieka do okresu starości. Granice starości są bardzo płynne, a sam proces starzenia się przebiega etapami. Najpierw jest etap starzenia się społecznego, dopiero później następuje starzenie fizyczne. Starzenie zależy od sposobu i warunków życia. Odmienne będzie przebiegało u mężczyzn i kobiet, inaczej na wsi i w mieście.

Do najczęściej spotykanych zalicza się 4 okresy starości:

- 60 - 69 lat – wiek początkowej starości,
- 70 - 74 lat – wiek przejściowy między początkową starością, a wiekiem ograniczonej sprawności fizycznej i umysłowej,
- 75 - 84 lat – wiek zaawansowanej starości,
- 85 lat i więcej – niedołączna starość.

Jednakże wiek kalendarzowy nie jest jednak najwłaściwszym miernikiem nasilania się procesów starzenia. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za początek starości uznaje 60 rok życia. Wyróżnia w niej trzy zasadnicze etapy:

- od 60 - 75 roku życia – wiek podeszły (tzw. Wczesna starość)
- 75 - 90 roku życia – wiek starczy (tzw. Późna starość)
- 90 rok życia i powyżej – wiek sędziwy (tzw. Długowieczność).

Za podstawowe cechy starości uważa się:

- znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym,
- postępujące ograniczenie samodzielności życiowej,
- stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Wszystkie te problemy wskazują na istniejącą marginalizację osób starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekroczenia granicy wieku emerytalnego

Osoby starsze boją się nie tylko chorób i niepełnosprawności, ale także osamotnienia i nietolerancji, gdyż w dzisiejszych czasach panuje "kult młodości". Wiadomym jest, że wraz z wiekiem człowiek słabnie. Ma to swój negatywny skutek nie tylko dla osoby starzejącej się. Jest to dla niej samej zagrożenie ze względu na osoby i przedmioty ją otaczające, gdyż może ona stać się potencjalną ofiarą napaści, kradzieży, itp. oraz nie radzić sobie z niektórymi czynnościami wymagającymi użycia większej siły.

Proces starzenia się społeczeństw obserwowany jest od ponad ćwierć wieku, polega na systematycznym wzroście udziału ludzi starszych w całej populacji. W literaturze przedmiotu proces starzenia się rozpatrywany jest w trzech głównych aspektach: *biologicznym* - czas biologicznego starzenia się warunkują także (poza genami) warunki zewnętrzne: przyrodnicze, społeczno - ekonomiczne, kulturowe, *psychologicznym* - starzenie się psychiczne to działanie czasu na osobowość człowieka oraz na jego życie emocjonalne i duchowe oraz *społecznym* - stopniowe wycofanie się z życia społecznego zawodowego. Starość jest okresem trudnym, człowiek musi zostać do niej odpowiednio przygotowany. Na to, jak jest ten okres przeżywany, mają wpływ różne czynniki zarówno indywidualne, w tym genetyczne, jak i społeczne. Ludzie starsi stają się coraz mniej sprawni, coraz więcej chorują. Rozwój geriatry i gerontologii przyczyniają się do postępu w działaniach na rzecz poprawy jakości życia w okresie starości. Powszechne przygotowanie się do starości stanowi nowe wyzwanie dla współczesnych społeczeństw. Zasadnicze znaczenie w procesie edukacji dla dobrego przeżywania starości ma motywowanie ludzi do aktywności: tak fizycznej, jak i intelektualnej.

W miarę przybywania lat potrzeby człowieka się zmieniają, gdyż zmienia się perspektywa życiowa. Z jednej strony ogromnej wagi nabierają banalne sprawy dnia codziennego, z którymi starszy człowiek boryka się z coraz większymi trudnościami na skutek postępującej słabości własnego organizmu, a z drugiej strony ambicje i motywacje, które kierowały zachowaniem i dążeniami w latach wcześniejszych, odchodzą powoli w cień. Pojawia się refleksja dotycząca przeszłości. Coraz częściej myśli się o przyszłości i końcu własnego życia. Pojawiają się smutek i strach. Największym problemem społecznym ludzi starszych jest samotność.

Często człowiek starszy znajduje się w niekorzystnej sytuacji we własnej rodzinie. W toku licznych i szybkich przemian przeobrażeniu ulega także model rodziny. Znikają dwu- , trzypokoleniowe rodziny, w których osoby starsze mogły liczyć na opiekę, zainteresowanie. Rodzina, która w sferze emocjonalnej wypełniała całe życie usamodzielnia się, często partner umiera. Seniorzy polscy żyją najczęściej w rodzinach swych dzieci. Rodziny korzystają z obecności oraz pomocy babci czy dziadka, tym bardziej, że instytucje opieki nad dziećmi są słabo rozwinięte, a na wsi prawie ich nie ma. Problem pojawia się wówczas, gdy starszy człowiek staje się niesprawny, iż zaczyna to obarczać rodzinę. W polskiej rzeczywistości rodzina nie znajduje dostatecznej pomocy instytucjonalnej w sprawowaniu opieki i pielęgnacji nad człowiekiem starszym i niepełnosprawnym. Na miejsce w domu pomocy społecznej muszą czekać latami, gdyż jest ich wciąż za mało. Marginalnym zjawiskiem obecnych czasów jest również fakt, że osoby starsze stają się niepotrzebne, a pozwala się im egzystować ze względu na comiesięczną emeryturę, którą się im "zabiera".

5. PROBLEMY OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest jednym z powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Do przyczyn kryzysu polskich rodzin zalicza się :

- zmieniające się warunki ekonomiczne,
- czynniki psycho - społeczne i kulturowe,
- osłabienie więzi międzyludzkich.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej zawartymi w Rozdziale 4 - „opieka nad rodziną i dzieckiem” - rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań udziela się pomocy w formie poradnictwa rodzinnego, terapii rodzinnej i pracy socjalnej, poprzez działania:

- specjalisty przygotowanego do pracy z rodziną lub w środowisku lokalnym,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych dziennego pobytu,
- innych podmiotów, których działanie daje potrzebne wsparcie dziecku i rodzinie.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej lub niedostosowanemu społecznie, powiat zapewnia opiekę i wychowanie w formie rodzinnej opieki zastępczej lub w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Bezrobocie z jednej strony, a z drugiej konieczność skupienia się na pracy, aby zapewnić rodzinie byt, zagrożenie bezdomnością, bezrobociem, rozbieg rodzin to główne powody poważnych kryzysów

rodzinnych. Dzieci bywają często niedożywione i zaniedbane, doświadczają przemocy ze strony dorosłych. Dzieci z biednych rodzin zagrożone są dziedziczeniem biedy i negatywnych wzorców społecznych, ponieważ wychowują się w środowisku, w którym zanikają wzorce społeczne. Dlatego tak ważne są działania zarówno w sferze edukacji i profilaktyki, jak i rozbudowy systemu świadczeń pieniężnych na rzecz dzieci biednych.

Rodziny wielodzietne i niepełne mają trudności z realizacją przede wszystkim funkcji ekonomicznej i opiekuńczej. Wynika to z niskiego poziomu dochodów oraz ograniczonych możliwości poprawy sytuacji materialnej przez podjęcie pracy przez obojga rodziców.

6. UZALEŻNIENIA

1) uzależnienie od alkoholu

Uzależnienie od alkoholu i narkotyków stało się jednym z głównych problemów społecznych dzisiejszych czasów. Alkohol od wielu lat jest środkiem ogólnie dostępnym. Kupujemy go w sklepach, w dużych marketach, na stacjach benzynowych, w pubach i restauracjach.

Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie ze stresem, problemami, jakie niesie życie i w ostateczności prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki, ale także w życiu społeczeństwa.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni w swojej pracy zawodowej spotykają się od wielu lat. W rodzinach, które objęte są pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej najczęściej występuje alkoholizm ojca, rzadziej matki, ale bywa i tak, że oboje nadużywają alkoholu. Trudne warunki materialne i mieszkaniowe, które zazwyczaj towarzyszą alkoholizmowi, stanowią dodatkowe źródło napięć między małżonkami, co pogarsza i tak trudną sytuację dzieci. Nadużywanie alkoholu przez jednego ze współmałżonków wywołuje morze cierpień, krzywd i udręki. Kiedy pije ojciec często jest tak, że kobiety są bite, latami żyją w zagrożeniu życia i zdrowia, dzieci są źle ubrane i głodne, kiedy pije także matka, to dom praktycznie przestaje istnieć, a dola dzieci jest niewyobrażalnie trudna. To rodzina jest środowiskiem wychowawczym o tak specyficznych właściwościach, że żadne inne z środowisk nie jest w stanie w pełni zastąpić jej dziecku.

Alkoholik, mężczyzna czy kobieta, nie jest zdolny do miłości duchowej, nie liczy się z rodziną, jej sytuacją i potrzebami.

Zadania własne gminy w zakresie działań profilaktycznych i rozwiązywania problemów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi podstawę do profilaktycznej realizacji zadań i priorytetów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w każdej gminie powoływana jest przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

Dane dotyczące działalności GKRPA w Gminie Chybie :

1. Rok 2011

- ilość spraw o leczenie – 14
- ilość wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia - 3
- ilość osób zmotywowanych do diagnozy i ewentualnego leczenia uzależnienia – 11

2. Rok 2012

- ilość spraw o leczenie – 22
- ilość wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia – 2
- ilość osób zmotywowanych do diagnozy i ewentualnego leczenia – 8
- ilość osób zmotywowanych do leczenia w ośrodku terapii stacjonarnej – 2

Źródło : GKRPA w Chybiu

2) uzależnienie od narkotyków

Narkotyki to jedne z najgroźniejszych substancji dla naszego organizmu. Powodują ból fizyczny i psychiczny, wyniszczają organizm, prowadzą do przedwczesnej śmierci i chorób zakaźnych. Uzależnić się można bardzo łatwo, ale bardzo trudno wyjść z tego uzależnienia. Uzależnić się może każdy, dorosły czy dziecko - bez znaczenia. Problem z narkotycznym uzależnieniem mają także dzieci matek, które zażywają regularnie szkodliwe substancje, nawet w trakcie ciąży. Matki te narażone są na przyspieszony poród, a ich

dzieci są często opóźnione w rozwoju psychicznym i fizycznym. Narkomani często zapadają na choroby zakaźne, bowiem wszystkie zażywane przez nich substancje obniżają odporność organizmu.

Uzależnienie od narkotyków należy leczyć. Jedną z metod jest leczenie psychiatryczne połączone z odwykiem. Umieszcza się wtedy osobę uzależnioną w szpitalu psychiatrycznym i poddaje się leczeniu. Choremu podaje się również środki zastępcze, które mają zniweczyć głód narkotykowy. W leczeniu pomocne są również grupy wsparcia, rozmowy z osobami, które wyszły z nałogu. Niekiedy stosuje się terapię duchową, którą w Polsce praktykuje Kościół Katolicki.

Opracowanie zbiorcze wyników ankiety przeprowadzonej wśród uczniów gimnazjalnych Gminy Chybie w miesiącu czerwcu 2013r. dotyczące problemu narkotyków i alkoholu

W ankiecie wzięło udział 254 uczniów z Gimnazjum w Chybiu i Gimnazjum w Mnichu.

1. NARKOTYKI

1. Na zadane pytanie: „Czy kiedykolwiek zażywałeś/aś narkotyków?”

Tak odpowiedziało 11 uczniów co stanowi 4,52%

Nie odpowiedziało 243 uczniów co stanowi 95,48%

2. Na zadane pytanie: „Gdzie się to zdarzyło, że brałeś?”

- a. W szkole - 1 uczeń
- b. W domu - 2 uczniów
- c. Na dyskotecę - 3 uczniów
- d. Park, parking, inne miejsce - 5

3. Na zadane pytanie: „Dlaczego brałeś?”

- a. Presja rówieśnicza - 2
- b. Problemy rodzinne - 1
- c. Problemy w szkole - 1
- d. Ciekawość i nuda - 7

4. Na zadane pytanie: „Czy w twojej okolicy masz dostęp do narkotyków?”

- a. Tak - 76 uczniów tj. 29,92%
- b. Nie - 178 uczniów tj. 70,08%

5. Na zadane pytanie: „Czy masz dostateczną wiedzę na temat skutków zażywania narkotyków?”

- a. Tak - 215 uczniów tj. 84,64%
- b. Nie - 39 uczniów tj. 15,36%

6. Na zadane pytanie: „Jaki sposób działań profilaktycznych jest wg. Ciebie najlepszy?”

- a. Lekcja wychowawcza - 108 uczniów
- b. Książki ulotki filmy - 71 uczniów
- c. Warsztaty profilaktyczne - 98 uczniów
- d. Warsztaty profilaktyczne - 98 uczniów
- e. Konkursy, prace zespołowe - 60 uczniów
- f. Kampanie przeciw narkomanii - 94 uczniów

- g. Inne formy - 10 uczniów
- 7. **Na zadane pytanie: „Czy narkomania jest ważnym problemem społecznym?”**
 - a. Tak -147 uczniów
 - b. Nie - 44 uczniów
 - c. Nie wiem - 63 uczniów

2. ALKOHOL

1. **Na zadane pytanie: „Czy spożywałeś napoje alkoholowe?”**
 - a. Tak -148 uczniów tj. 58,26%
 - b. Nie - 106 uczniów tj. 41,74%
2. **Z grupy odpowiadające twierdząco na powyższe pytanie zadano pytanie: „Gdzie po raz pierwszy?”**
 - a. W domu - 49 uczniów
 - b. U rodziny - 27 uczniów
 - c. U kolegi /koleżanki - 53 uczniów
 - d. W innym miejscu - 24 uczniów
3. **Jaki alkohol piłeś?**
 - a. Piwo - 98 uczniów
 - b. Wino - 58 uczniów
 - c. Wódkę - 67 uczniów
 - d. Szampan - 104 uczniów
4. **Na zadane pytanie: „Kto Cię poczęstował?”**
 - a. Rodzice - 26 uczniów
 - b. Rodzeństwo - 10 uczniów
 - c. Inni członkowie rodziny - 49 uczniów
 - d. Kolega, koleżanka - 81 uczniów
 - e. Inni - 2 uczniów
5. **Na zadane pytanie: „ Czy w Twojej miejscowości bez problemu mogłabyś/mógłbyś zakupić alkohol?”**
 - a. Tak - 46 uczniów tj. 18,11%
 - b. Nie - 93 uczniów tj. 36,61%
 - c. Nie wiem - 115 uczniów tj. 45,27%
6. **Na zadane pytanie: „Do kogo zwróciłbyś się o pomoc, gdyby ktoś usiłował Cię namówić do picia alkoholu?”**
 - a. Rodziców – 158 uczniów tj. 62,20 %
 - b. Innych członków rodziny – 30 uczniów tj. 11,81%
 - c. Kolegi, koleżanki - 58 uczniów tj. 22,83%
 - d. Pedagoga – 44 uczniów tj. 17,32%
 - e. Wychowawcy, lub innego nauczyciela – 26 uczniów tj. 10,23%
 - f. Dyrektora szkoły – 8 uczniów tj. 3,14%

7. PRZEMOC

RODZAJE PRZEMOCY

Rodzaj przemocy	Formy zachowań
Przemoc fizyczna	Popychanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, itp.
Przemoc psychiczna	Wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
Przemoc seksualna	Wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, itp.
Przemoc ekonomiczna	Odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych, itp.

***Każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa
i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna***

Przemoc dzieli się również na :

Gorącą – naładowaną furją, złością, gniewem, pełną ekspresji;

Chłodną – bez gniewu, z premedytacją, uporządkowaną.

Przemoc w rodzinie przebiega w cyklu, w którym wyodrębnia się trzy fazy:

1. Faza narastającego napięcia – w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, prowokuje awantury, traci panowanie nad swoimi emocjami, sięga po alkohol lub inne środki odurzające. Ofiara przemocy uspakaja, spełnia zachcianki, stara się jak najlepiej wywiązywać ze swoich obowiązków, przeprasza, stara się poprawić humor sprawcy.
2. Faza gwałtownej przemocy – sprawca staje się gwałtowny, wpada w szal, wyładowuje się dokonując aktów przemocy wobec ofiary. Ofiara przemocy uspakaja, usiłuje się bronić, jest bezradna, po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie, staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.
3. Faza miodowego miesiąca – sprawca przemocy przeprasza, okazuje skruchę, żałuje, obiecuje poprawę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie zrobi, dba o ofiarę, spędza z nią czas, kupuje prezenty. Ofiara przemocy zaczyna wierzyć w przemianę sprawcy, czuje się kochana, odczuwa bliskość jest pełna nadziei.

Po okresie miodowego miesiąca cykl ten się powtarza.

DEFINICJE

1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w każdej gminie powinien powstać i funkcjonować zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powołany przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

W gminie Chybie Gminny Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 40/2011 Wójta Gminy Chybie z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie powołania GZI zgodnie z Uchwałą Nr XL/306/2010 Rady Gminy Chybie z dnia 4 listopada 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania

członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chybiu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Praca w zespołach interdyscyplinarnych stwarza możliwość tworzenia koalicji organizacji i służb o charakterze strategicznym, współdziałania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przepis 9 a ust. 3 i 4 wspomnianej ustawy wskazuje podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, a także kuratorzy sądowi. W skład zespołu mogą wchodzić również: prokuratorzy i przedstawiciele podmiotów innych niż określone w art. 9 a ust. 3 ustawy, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. PROCEDURA „Niebieskie Karty”

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) uregulowany został sposób postępowania służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - od momentu zgłoszenia zdarzenia poprzez działania ukierunkowane na pomoc osobie dotkniętej przemocą w rodzinie oraz działania skierowane na osobę stosującą przemoc w rodzinie, a także sposób monitorowania sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:

- 1) udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- 3) zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, w celu ustalenia dla niej i jej rodziny indywidualnego planu pomocy,
- 4) rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

3. NIEBIESKA KARTA – A

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza NK – A przez przedstawiciela: jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury następuje przekazanie do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego wypełnionego formularza NK - A, którego kopia pozostaje w instytucji wszczynającej procedurę.

4. NIEBIESKA KARTA – B

Po wypełnieniu formularza NK - A osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz NK – B – pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

5. NIEBIESKA KARTA - C

Nie później niż w ciągu 3 dni od dnia otrzymania formularza NK – A przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Na posiedzeniu członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz NK - C w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

6. NIEBIESKA KARTA - D

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej celem weryfikacji informacji i w obecności tej osoby wypełniany jest formularz NK - D.

Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań.

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE CHYBIE W LATACH 2011, 2012, 2013 - do 30 listopada

1. ILOŚĆ WSZCZĘTYCH PROCEDUR „NIEBIESKIE KARTY” W GMINIE CHYBIE

ROK	ILOŚĆ WSZCZĘTYCH PROCEDUR	CHYBIE	MNICH	ZABORZE	ZARZECZE	FRELICHÓW
2011	3		2			1
2012	11	7	2	2		
2013	21	7	6	4	2	2

Źródło : GOPS w Chybiu

2. INSTYTUCJE, KTÓRE WYPEŁNIŁY FORMULARZ „NIEBIESKIEJ KARTY”

ROK	INSTYTUCJA SPISUJĄCA FORMULARZ NK				
	POLICJA	GOPS	OŚWIATA	GKRPA	OCHRONA ZDROWIA
2011		3			
2012	7	3	1		
2013	12	7	1	1	

Źródło : GOPS w Chybiu

**3. WIEK OFIAR PRZEMOCY W RODZINACH OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKA KARTA”
W GMINIE CHYBIE W LATACH 2010, 2011, 2013**

1. Osoby w wieku od 20 do 30 lat	- 2 osoby
2. Osoby w wieku od 31 do 40 lat	- 12 osób
3. Osoby w wieku od 41 do 50 lat	- 10 osób
4. Osoby w wieku od 51 do 60 lat	- 6 osób
5. Osoby w wieku od 61 do 70 lat	- 4 osoby
6. Dziecko w wieku 3 lat	- 1 dziecko

Źródło : GOPS w Chybiu

Ofiarami przemocy w rodzinie w Gminie Chybie są na ogół kobiety, na 32 spisanych formularzy NK w dwóch przypadkach osobami, wobec których istniało podejrzenie, że byli ofiarami przemocy w rodzinie byli mężczyźni, a w jednym przypadku ofiarą przemocy było dziecko.

V. PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CHYBIE NA LATA 2014 - 2020

1. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM

Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
1. Pomoc prawna rodzinom i osobom zagrożonych eksmisją (opinie prawne, pomoc w pisaniu wniosków, odwołań itp.). 2. Pomoc rodzinom najuboższym, zagrożonych zaległościami w opłacaniu należności czynszowych (rozłożenie na raty, częściowe lub całkowite umorzenie czynszu). 3. Zapewnienie lokalu mieszkalnego dla osób, które utraciły lokal mieszkalny w wyniku eksmisji (dot. wyroków wskazujących gminę jako podmiot zapewniający lokal). 4. Wsparcie finansowe najuboższych rodzin (np. świadczenia rodzinne, zasiłki z pomocy społecznej, stypendia dla dzieci i młodzieży, pomoc w formie posiłków). 5. Działania polegające na udzielaniu świadczeń w formie niepieniężnej w miejscu zamieszkania (żywność, opał, leki, odzież, usługi opiekuńcze, pomoc sąsiedzka). 6. Pomoc w formie opieki zdrowotnej wynikająca z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (bezzgotówkowa pomoc w formie okresowej bezpłatnej opieki zdrowotnej). 7. Organizowanie robót publicznych i prac społecznie - użytecznych w celu	Państwo, Rada Gminy Chybie, Wójt Gminy Chybie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu, Pełnomocnik Wójta ds. RPA, Szkoły, Przedszkola Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie Organizacje pozarządowe Wolontariat Noclegownie	Praca ciągła

złagodzenia skutków ubóstwa. 8. Pomoc psychologiczna oraz doradztwo zawodowe dla potrzebujących, wskazanie umiejętnego sposobu odkrycia i wykorzystania własnych zasobów. 9. Stała weryfikacja przyznawanych świadczeń tak, aby przyznawana pomoc trafiała do osób rzeczywiście jej potrzebujących i była wykorzystywana zgodnie z przeznaczeniem. 10. Praca socjalna (porady, rozmowy, wizyty pracowników socjalnych w miejscu zamieszkania osób i rodzin), 11. Rozwój wolontariatu (promowanie idei wolontariatu, pozyskiwanie i szkolenie wolontariuszy) 12. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i wolontariatem na rzecz poprawy sytuacji materialnej społeczności lokalnej 13. Zapewnienie noclegu osobom bezdomnym		
--	--	--

2. DZIAŁANIA NA RZECZ RODZIN DOTKNIĘTYCH BEZROBOCIEM

Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia poprzez udział w lokalnych, rządowych i unijnych programach dotyczących aktywizacji zawodowej. 2. Stała współpraca z PUP w Cieszynie oraz innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w celu realizacji projektów współfinansowanych z Unii Europejskiej na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (szkolenia, przekwalifikowania zawodowe, poradnictwo zawodowe, psychologiczne).	PUP w Cieszynie, Wójt Gminy Chybie, GOPS w Chybiu, Organizacje pozarządowe.	Praca ciągła.

3. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej osobom bezrobotnym i ich rodzinom (zawieranie kontraktów socjalnych pomiędzy bezrobotnym, a pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej). 4. Proponowanie zatrudnienia w ramach robót publicznych, prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych aktywnie poszukujących pracy. 5. Zwiększenie zatrudnienia kobiet w ramach prac społecznie - użytecznych . 6. Rozwijanie pomocy w formie pracy socjalnej skierowanej na rzecz osób bezrobotnych poprzez pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, oraz motywowanie do podjęcia zatrudnienia. 7. Promowanie dobrych i skutecznych metod wychodzenia z bezrobocia. 8. Podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych poprzez angażowanie ich w pierwszej kolejności do programów pomocowych. 9. Inicjowanie i wspieranie grup samopomocowych. 10. Podejmowanie działań w zakresie profesjonalizacji kadry GOPS Chybie zajmującej się problematyką dot. osób bezrobotnych. 11. Podejmowanie działań w zakresie utworzenia na terenie Gminy Chybie Gminnego Centrum Informacji (GCI). 12. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy (np. działalność informacyjna o aktualnych ofertach pracy)		
---	--	--

3. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARYCH, CHORYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy	Okres realizacji
1. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej . 2. Podejmowanie działań w zakresie zapewnienia opieki , osobom które we własnym zakresie nie są w stanie sobie jej zapewnić. 3. Świadczenie usług rehabilitacyjnych w ramach kontraktu NFZ przy istniejących placówkach służby zdrowia. 4. Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych. 5. Wsparcie finansowe z przeznaczeniem na częściowe pokrycie kosztów leczenia, rehabilitacji. 6. Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych. 7. Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych uniemożliwiających dostęp do dóbr i usług . 8. Realizowanie projektów współfinansowanych z Unii Europejskiej zmierzających do aktywizacji zawodowej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. 9. Realizowanie pomocy na w formie pracy socjalnej (pomoc w kompletowaniu dokumentów w celu uzyskania rent, emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności).	Państwo, Gmina, GOPS, PCPR, GOK, Organizacje pozarządowe,	Praca ciągła

10. Wsparanie samopomocy rodzin, wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej. 11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi świadczącymi usługi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz wspieranie ich działalności. 12. Współorganizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla osób starszych i niepełnosprawnych.		
--	--	--

4. DZIAŁANIA NA RZECZ RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMAMI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYM

Działania	Realizatorzy	Okres realizacji
1. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. 2. Rozwój sieci świetlic środowiskowych oraz świetlic socjoterapeutycznych. 3. Przeprowadzenie szczegółowej diagnozy w zakresie dominujących problemów opiekuńczo-wychowawczych. 4. Podejmowanie działań profilaktycznych i aktywizujących rodziny do poszukiwania samodzielnych rozwiązań zaistniałych problemów. 5. Udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego i usług na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo-wychowawczym. 6. Podejmowanie działań w zakresie specjalizacji pracowników socjalnych (	Szkoły, GOPS, Sąd, Kuratorzy, Policja GOK Organizacje pozarządowe	Praca ciągła

kompleksowa i profesjonalna pomoc rodzinom). 7. Stwarzanie dzieciom i młodzieży alternatywnych metod spędzania czasu wolnego (świetlice szkolne, kółka zainteresowań). 8. Udzielanie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami wychowawczymi. 9. Tworzenie i rozwój placówek edukacyjno-kulturalnych dla dzieci i młodzieży (miejsca zabaw, boiska, kluby, zajęcia poza lekcyjne). 10. Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w czasie przerw wakacyjnych.		
--	--	--

5. DZIAŁANIA NA RZECZ RODZIN I OSÓB DOTKNIĘTYCH UZALEŻNIENIEM OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

Działania	Realizatorzy	Czas realizacji
1. Utworzenie zespołu interdyscyplinarnego w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych. 2. Realizacja uchwalanych corocznie Gminnych Programów Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii . 3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży. 5. Zabezpieczenie środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin, a w tym w szczególności świadczenie niezbędnej pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej. 6. Profesjonalizacja kadry GOPS zajmującej się pomocą osobom uzależnionym. 7. Promowanie zdrowego stylu życia (realizacja programów profilaktycznych, rozpowszechnianie plakatów, ulotek).	Rada Gminy, GKRPA, GOPs, Policja, Szkoly, Kuratorzy, Organizacje pozarządowe,	Praca ciągła

6. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB I RODZIN DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ

Działania	Realizatorzy	Czas realizacji
1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Chybie. 2. Zabezpieczenie w budżecie Ośrodka środków finansowych z przeznaczeniem na działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych. 3. Realizowanie harmonogramu działań Zespołu Interdyscyplinarnego. 4. Rozbudowanie oferty punktu konsultacyjnego w GOPS w Chybiu. 5. Zapewnienie schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. 6. Doskonalenie kadry zajmującej się problematyką przemocy w rodzinie.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny, GOPS,	Praca ciągła

VI. MONITOROWANIE STRATEGII

W celu śledzenia postępów realizacji strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, natomiast jej materia (rzeczywistość społeczna) podlega ciągłym zmianom. Dlatego też konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania.

Monitorowanie umożliwi :

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiąganie celów,
- dokonywanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie zadań naprawczych.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Mirosław Wardas